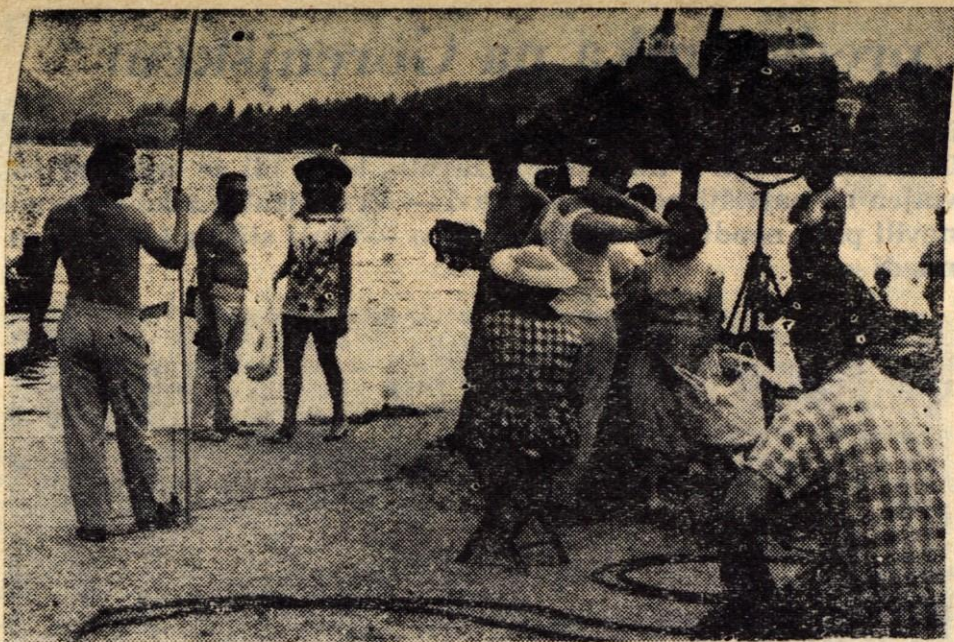

naše poročilo na 5. strani

BLED 63: DVAJSET POPEVK IN ENA

Letos nič več v majavem čolnu - Stari znanci z novimi pesmimi

V četrtek zvečer se bo v blejski festivalni dvorani začel II. festival slovenskih popevk. Nadaljeval se bo v petek zvečer, zaključil pa v soboto. Organizatorji so tokrat pogumnejši, kot so bili pred letom dni, saj lanski prvi korak, čeprav nekoliko negotov, ni spodletel. Razen tega letošnji festival ne bo zato tu, da bi poživljal mrtvo sezono, ampak bo blejski turistični vrvež teh dni poživljal festival.

Ali se štiri gospe zanimajo za popevke

Prav verjetno se namreč utegne zgoditi, da se bodo v festivalnih dneh preselile v dvorano štiri sive gospe v svetlih oblekah, ki so celo dopoldne sedele ob jezeru (v senci) in z nasmehom na ustih opazovale vitko dekle v modrih kopalkah; filmar s platnenim klobukom in veliko pisano ruto okoli vratu in oni drugi, ki se prevaža v starem »volkswagnu«, na katerega je naslikal violino in še nekakšen instrument; tri filmske zvezdice (pardon, morda so že zvezde): plavalaska, rdečelaska in črnolaska, ki snemajo v Zaki; dva Norvežana, ki se kopljeta ob

vsakem vremenu in seveda tudi drugi, ki postavijo po Bledu. In seveda tudi naši ljubitelji popevk...

Pevci pod drevjem

Dekoracija prvega festivala je bila prikupna in tipično blejska. Letošnja zamisel je še bolj zanimiva in naj jo opišem, čeprav še ni gotovo, če jo bo mogoče speljati. Stekleno steno za odrom naj bi odprli tako, da bi za ozadje služila kar drevesa, ki bi jih za to priložnost lepo razsvetlili. Sicer pa bo vse kar se da moderno.

Pevce, ki so zbrani, da nam predstavijo nove slovenske popevke, poznamo: Marjana Deržaj, Majda Sepe, Beti Jurkovič, Lidija Kodrič, Barbara Jarc, Ivanka Krašovec, Nino Robič, Rafko Irgolič, Matija Cerar, Lado Leskovar, Peter Ambrož, štirje Boštjančičevi in morda še kdo.

Korajža velja

Tako so mislili mnogi naši »neznani talenti« in napisali cel kup popevk za blejski festival. Stooseminštrideset je kar lepo število, ali ne? Na žalost so bile številne neuporabne tako zaradi melodije kot tudi zaradi besedila brez kančka kvalitete in niti ni bilo težko zbrati 20 najboljših. Še najboljše so se uveljavili avtorji popevk, ki jih poznamo že iz lanskega leta. Avseniki bodo imeli na festivalu kar štiri svoje pesmi in med njimi bodo verjetno našli tudi

najbolj slovensko obarvano melodijo. Sicer je bilo glavno merilo pri izbiri kvaliteta.

Pesmi lanskega zmagovavca dr. Vladimira Stiasnyja letos žiriji niso ugajale. Sele pred kratkim so določili eno izmed njegovih popevk, ki bo izvajana kot enaindvajseta.

Med nove avtorje je dobra popevka uvrstila tudi slépega telefonista Dušana Porenta. Svojo pesem je zaigral na harmoniko, drugi pa so jo zapisali.

Aranžmaji so pripravljeni za veliki zabavni orkester RTV, ki ga vodi Mario Rijavec in za mali ansambel pod vodstvom Mojmirja Sepeta.

In vse ostalo

Način ocenjevanja se skorajda ni spremenil. V sedmih večjih slovenskih krajih bodo komisije (sestavljali jih bodo ljudje različnih poklicev in kvečjemu po kakšen glasbenik) odločale o najboljši popevki in po telefonu sporočale svojo odločitev na Bled. Osmi — strokovna žirija bo v dvorani. Žirije poslušavcev bodo podelile 3 nagrade, strokovna žirija pa eno. Razen tega so pripravili svoje nagrade tudi nekateri časopisi.

Zaradi slabih izkušenj z lanskimi posredniki vstopnic bodo te obdržali kar na Bledu. Avtoprevozniška podjetja obljublajo posebne avtobuse, če bo dovolj zanimanja...

METKA SOSIČ

GLASOVA Panorama

KRANJ, 29. JUNIJA 1963

STEVILKA 23

Kakšna je nemška vojska

Vojska poraženih

Kaj vse je do sedaj storila Zahodna Nemčija za oborožitev? O tem vprašanju razpravljajo nekateri švicarski časopisi in opisujejo današnjo nemško vojsko.

Skorajšnja proizvodnja tankov in oklopnih vozil nemške konstrukcije je napovedala novo razdobje v oboroževanju Zahodne Nemčije. Zahodnonemško gospodarstvo je začelo izdelovati doma tudi težko orožje. Novi tank, če ne upoštevamo angleškega topa, ki bo vanj vgrajen, je delo nemških strokovnjakov. Stane približno milijon mark.

Popolnoma novo sliko nemškega oboroževanja je dala tudi raketna tehnika.

Kar se tiče nemških podmornic jih zelo hitro spuščajo v morje. Pet od naročenih dvajsetih podmornic je že dokončanih. Ko bodo uresničili sedanje načrte, bodo Nemci začeli graditi večje podmornice.

Tudi letalstvo je opremljeno z najmodernejšimi letali. Praviijo, da je sedanje nemško letalstvo veliko boljše od stare »Luftwaffe«.

Ob obisku liberijskega predsednika na Gorenjskem

LIBERIJA - stara dežela

Liberijski predsednik William Tubman, ki je v četrtek obiskal Gorenjsko, je prvi liberijski državnik, ki je bil že štirikrat izvoljen na najvišji položaj v državi — Črnči iz Amerike so ustanovili prvo neodvisno afriško državo — Naši stiki z Liberijo so mladi

Ze večkrat v zadnjih letih se je zbralo ob gorenjski cesti veliko ljudi, kadar se je po njej vozil kakšen afriški državnik. Ko se je v četrtek peljal proti Gorenjski liberijski predstavnik William Tubman, smo v odprtem avtomobilu pozdravljali predsednika najstarejše afriške samostojne države. Črnči na liberijski obali so bili prvi, ki so dali zgled številnim afriškim narodom pod kolonialno upravo, da si lahko v deželi sami upravljajo brez tujega vmešavanja.

Nastanek samostojne Liberije

Tiri afriške zgodovine so še vedno zelo pomanjkljivi. Ljudstvo, ki danes naseljuje liberijsko ozemlje na zahodni obali Afrike med državama Sierra Leone in Slonokoščene obale, spada med črnska-afriška plemena.

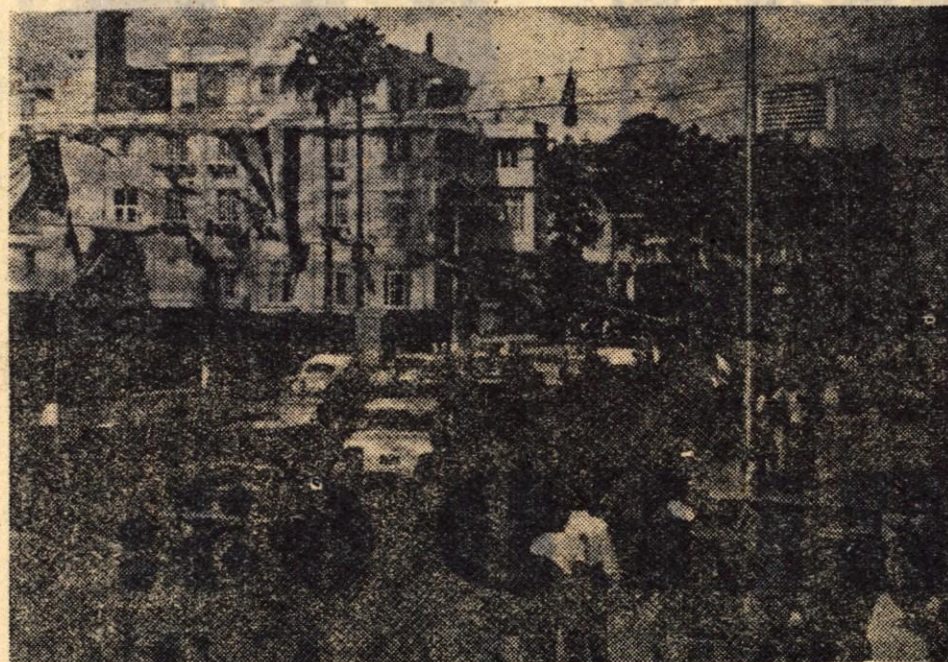
»Vrnimo se v našo domovino« — so govorili ameriški črnči pred dobrim stoletjem. Glasovi so šli od ust do ust. Črnči živeli v Ameriki, ki so ga osvobodili suženjstva, je vedel, od kod so Američani nekaj stoletij vozili sužnje na ameriške plan-taze kot najbolj zavrženo in brezpravno delovno silo. — Okoli leta 1822 so se prve karavane ameriških črncev pretolkle prek Atlantskega oceana in našle svoje zato-

čišče na najbolj zahodnem obrežju Afrike. Vrnitev ameriških črncev v pristanišče Monrovia, ki so ga sto let pozneje leta 1847 razglasili za svobodno luko, kjer pristajajo danes velike preko-oceanske ladje in letala na reakcijski pogon, je pomenil začetek prve neodvisne afriške države Liberije.

Razglasitev republike

Neodvisna republika Liberija je bila razglašena 26. julija 1847 v Monro-viji. Ustava mlade črnske afriške države je posnemala ameriško ustavo. Volivci so morali imeti črnsko kri in morali so imeti zemljo.

Ustavna določila o ustroju državne oblasti so se obdržala še do današnjih dni. Na

Središče Monrovia, glavnega mesta republike Liberije. Mesto Monrovia so naselili prvi ameriški črnči, ki so se pred več kot 130 leti vrnili v Afriko. Mesto ima danes 60.000 prebivalcev, veliko luko in letališče. Razen tega je v njem liberijska univerza

čelu vlade je predsednik, ki ga volijo za dobo osmih let. Ponovna izvolitev je mogoča samo za štiri leta. Sedanji predsednik Liberije William Tubman je bil izvoljen že štirikrat, prvič leta 1943 za dobo osmih let, pozneje pa še trikrat za dobo štirih let. Pri zadnjih volitvah je pred-sednik Tubman dobil 168

tisoč glasov, njegov nasprot-nik pa samo 24.

Liberijska skupščina je dvodomna. Razen senata, ki ga volijo za šest let, je še predstavniški dom, ki je vol-jen za štiri leta.

Veliki državnik

O sedanjem liberijskem predsedniku Tubmanu krožijo v Liberiji naj-bolj pohvalne ocene glede njegove državniške spretno-sti in pravičnosti. Svoj ugled si je Tubman v zadnjem času nabral tudi med afriškimi državami s spretnim posredovanjem med posa-melnimi afriškimi strujami, ki so nastale v dobi afriškega preporeka. Počasno izenačevanje politične enako-pravnosti je Tubman v času svoje oblasti pospešil. Zna-no je, da so nekoč v prvem obdobju liberijske samostoj-nosti zadržali izključno oblast priseljenci iz Amerike in je bilo domače prebiva-vstvo zatirani sloj. Vlada ras-ne diskriminacije, ki je tako značilna za druge afriške de-žele, je bila v Liberiji za-menjana z vlado političnega in razrednega zatiranja.

Vsa ta nasprotja je začel Tubman urejevati. Bil je pr-vi liberijski državnik, ki je dal veliko pravič tudi doma-čim plemenom in jim postopoma ponudil sedeže tudi v predstavniskem telesu. Po-polna izenačenost seveda še ni dosežena, vendar so pra-vice domačinov mnogo več-je, kot so bile.

Afriški krožek

V afriških zadevah zago-varja liberijski pred-sednik Tubman zamisel postopnega zbliževanja afriških držav z urejanjem go-spodarskih odnosov in s ca-rinsko unijo. Na zadnjem sestanku afriških državnikov v Adis Abebi je liberijski predsednik prizadevno po-sređeval, da bi izgladili raz-like med bivšimi francoski-mi kolonijami, ki so izbrale bolj odvisno neodvisnost in državami casablanske skupi-ne, ki so se v vseh pogledih osamosvojile in znebile tuje-ga vpliva.

Naši stiki z Liberijo

Čprav stiki med Jugosla-vijo in Liberijo še niso dolgotrajni, to ne po-meni, da niso na zelo dobri osnovi. Jugoslavija je z Li-berijo vzpostavila diplomatske odnose šele leta 1959. To je bil prvi korak k razvija-nju vsestranskega dvostran-skega sodelovanja. Kmalu je Liberijo obiskala jugoslo-vanska delegacija »dobro vo-lje«, v Beogradu pa so čez nekaj časa podpisali sporazum o trgovinski izmenjavi, gospodarskem sodelovanju in o tehnično-znanstveni po-moči. S sporazumom je bilo tudi določeno, da bo Jugo-slavija pomagala pri izgrad-nji liberijske industrije. — Večje število jugoslovanskih strokovnjakov in podjetij že gradi nekatere tovarne v Liberiji.

GLOBUS

Zadnja cigara

WINSTON CHURCHILL, 88-letni bivši britanski pre-mier, vzame po najnovejših vesteh cigaro v usta samo še takrat, ko se mora postaviti pred fotoreporterje in televi-zijske kamere. Drugače je povsem opustil kajenje.

Nalivno pero

PIERO MAZZONI, 42-letni rimski profesor in zdravnik, ki je zdravil pokojnega papeža Janeza XXIII, je dobil od cerkvenega poglavarja malo pred smrtjo nalivno pero. Po-kojni papež je svojemu zdravniku dejal: Vi ste storili veliko dobrega zame. Pri sebi nimam ničesar drugega kot skoraj novo nalivno pero. Sam z njim nisem nikoli pisal.

Očala za klobukom

EVA BARTOK, filmska igravka, ki jo še vedno prište-vajo med najlepše igravke na svetu, je v letalu med Rimom in Londonom zataknila očala za klobuk. Ko jo je neki reporter vprašal, zakaj je zataknila očala za klobuk, je od-govorila, da je to napravila nevedoma. Drugi dan je lon-donski tisk objavil Evino sliko. Neka modistkinja je ob-sliki izjavila: »Mislila sem, da je končno v modi le nekaj novega.«

Vtisi s polovanja od Mandžurije do Hongkonga

Kitajski zid

Nihče ni delal hitro in težko. V Hsin Čiaoju so okopavali in brskali, večina ljudi pa je zapravljala čas s poigravanjem in z ogledovanjem tujcev. V »čajni komuni« nismo videli nikogar pri delu, razen petih deklet, ki so nabirale čaj na širokem in pustem polju. Vodja brigade in podžupan »čajne komune« državljani Lo nam je pojasnil, da je za ostale prost dan. Pripeljal je teh pet deklet na polje, da bi trgale čaj kakšne pol ure, ker je vedel, da imajo tujci radi obiravke čaja na slikah in jih je pripeljal, da bi nam omogočil fotografiranje.

Spraševali smo, zakaj imajo v komuni prost dan. »Zaradi dežja,« se je izgovarjal Kitajec. S svojimi dvomiselnimi odgovori in izmikanjem na vprašanja, smo bili prepričani, da dež ni bil poglavitni vzrok. Naš vodič Lo pa je z užaljenim nasmeškom dodal: »Ker je zjutraj deževalo, sem razglasil prost dan, zdaj pa je že prepozno, da bi ta sklep preklical!«

Preudaril sem kitajski »hiter skok naprej«, ki ga še vedno izvajajo in za katerega Kitajci trdijo, da je to doba velikega zbiranja in osredotočenja sredstev in izgradnje, hkrati pa so povečali potrošnjo blaga in zvišali življenjsko raven. V resnici, nihče ni dobil vtisa, da bi ljudje zaskrbljeno gledali v svojo prihodnost.

Naključje je nanoslo, da so bili trije turistični vodniki, ki so nas spremljali po Kitajski, v Sovjetski zvezi 14 let po revoluciji. Trdili so, da Kitajci živijo veliko bolje, kot so takrat živeli Rusi. Tudi veliki napredek, ki ga je dosegla Kitajska v teh letih se ne da primerjati s prvimi ruskimi petletkami.

Rokodelci s kitajsko spretnostjo

Velika večina Kitajcev še vedno izdeluje spretne izdelke stoletja stare kitajske obrti, papirnata lestenca, svilo in druge kitajske obrtne izdelke. Veliko bolj važno pa je seveda, da v kitajskih trgovinah lahko najdemo tudi takšno blago, ki ga pred desetimi leti Kitajci niso nikoli doma izdelovali: na primer kitajske ure, radijske sprejemnike, drobnogleda, sesalce za prah in drugo industrijsko blago. Vsa mesta, ki smo jih na Kitajskem obiskali, so imela lepo urejene veleblagovnice, večinoma so bile na novo zgrajene v novih mestnih predelih. Veleblagovnice so lepo urejene in postrežba v njih je prav dobra. Težko si je izmisliti stvar, ki je ne bi bilo mogoče kupiti v trgovinah v Hankovu ali Nankingu.

Še enkrat pa moram pnoviti, da so cene izredno visoke. Zaslužek devetih tednov komaj

zadostuje za nakup ure ali najbolj preprostega radijskega sprejemnika, enajst tednov pa mora kitajski delavec delati za kolo in trinajst tednov za kamero. Pohištvo, kuhinjske potrebščine in glinasta posoda pa niso dražje kot na Angleškem. Obleka je skoraj dvakrat dražja, kot smo navajeni v zahodni Evropi.

Ne drži pa, da bi se vsi Kitajci oblačili enako. Moder delavski površnik, krojen na vojaški način je najbolj pogosta delovna obleka, ki jo nosijo tudi v prostem času, vendar se dobra polovica ljudi, ki jih srečate na kitajskih ulicah, oblači tudi drugače. Največ ljudi v takšnih oblačilih srečate na ulicah Pekinga, manj pa jih je v Šanghaju ali Kantonu. Večina moških nosi bombažne površnike, toda kroji in barve so različni.

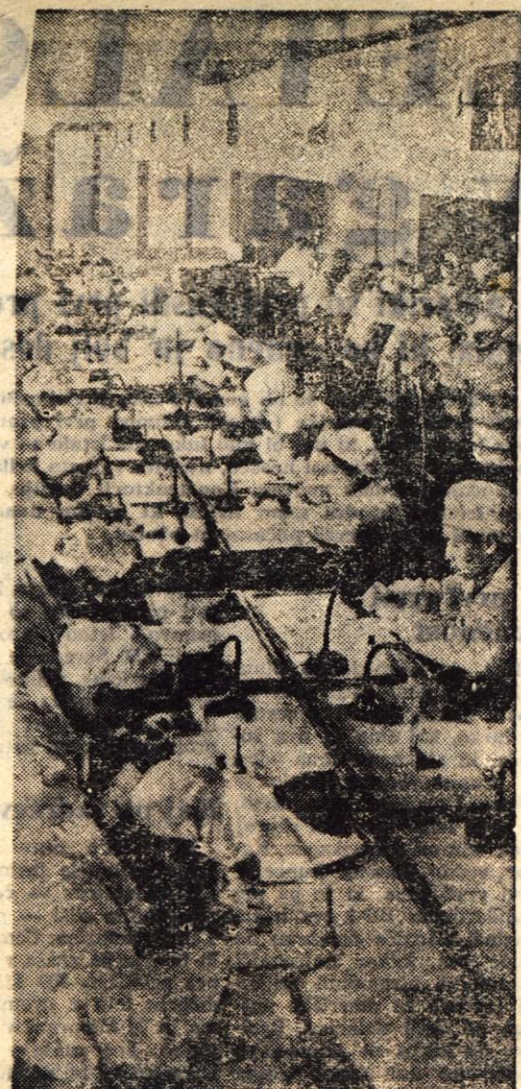
Ženske skoraj vse nosijo hlače, kot so jih najbrž na Kitajskem že od nekdaj nosile. Imel sem na ulici precej težav z razpoznavanjem moških in žensk. Če namreč ženske nosijo modro kitajsko nacionalno obleko, jih je skoraj nemogoče razločevati od moških. Podobni so si kot prsti na roki.

Vpreženi ljudje v dvokolnicah

Kljub velikemu napredku, ki ga je Kitajska dosegla v zadnjih letih ima ta dežela pred seboj še težko in dolgo pot, preden bo dohitela življenjsko raven ljudi v Evropi. Njena zaostalost izstopa na dveh področjih: v prometu in stanovanjski izgradnji. Na teh dveh točkah Kitajska zaostaja celo za drugimi nerazvitimi deželami: za dvokolnico vidimo v Indiji zapreženega vola, na Kitajskem pa so v njo vpreženi ljudje, ki se ponižujejo kot sužnji.

Videl sem devet mož, ki so bili vpreženi v cestni voz za vzdrževanje mestne čistoče, v Hankovu pa se je šest moških vpreženih v dvokolnico kosalo s tovorom, ki bi zadostoval moči konja ali vola. Kitajska motorna industrija je še vedno v plenici. Naših ugovorov in nasvetov, da bi vzredili več vprežne živine, niso ljudje nikjer upoštevali.

Za kitajsko stanovanjsko izgradnjo je značilna gradnja poceni stanovanj. Čeprav so nove hiše in stanovanjski bloki čedni, postanejo naravnost zoporni, ko se srečamo s kitajskimi stanovanjskimi težavami. V vsaki vasi je skoraj kakšna hiša nova in vsako kitajsko mesto je zgradilo nove četrti, ki so na zunaj čedne in čiste. Ming Hong, novo mesto oddaljeno okoli 20 milj. od Šanghaja, daje po zunanjem videzu impresivno sliko.

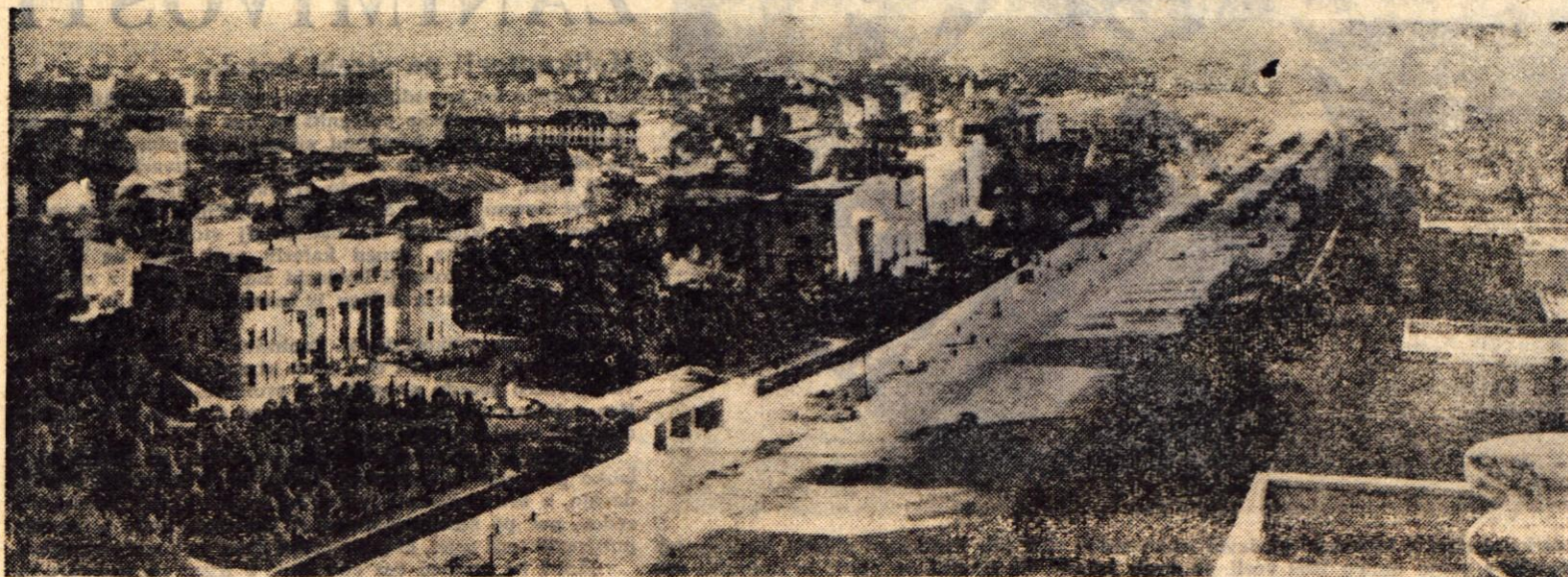

Tovarna ur v Šanghaju. Po letu 1960 so več kitajskih tovarn ur modernizirali in pripravili za množično proizvodnjo. Kljub domači proizvodnji pa so kitajske ure še vedno zelo drage

Novo mesto

Na našem obhodu smo ugotovili, da so zgradili veliko elektrarno, ogromno tovarno, hiše za 80 tisoč ljudi, lep hotel, novo šolo, gledališče, kino dvorano, veliko javno knjižnico in bolnišnico s 300 posteljami. Pred letom 1958 vsega tega ni bilo. Načrti širokih cest in stranskih ulic so tako širokopotezno zasnovani, da jih je človek moral občudovati. Kitajci so zasadili mlada drevesa in cvetje vsepovsod, prišleci

(nadaljevanje na 5. strani)

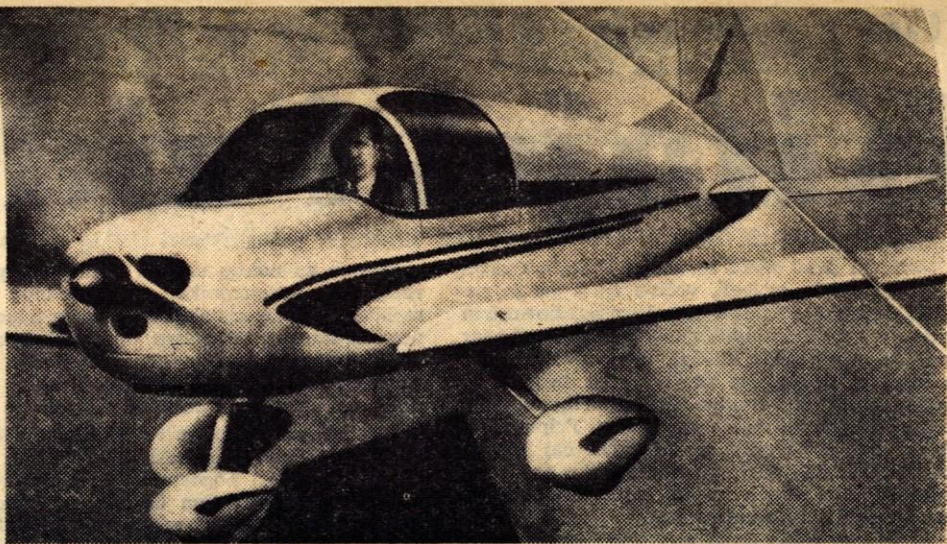

Bulevar Prvega avgusta v Nanhangu. Kako prostrane so kitajske ulice. Na levi strani slike je palača kitajske revolucije

LETALO v garaži

V Ameriki so preizkusili prvi prototip letala, ki bo ceneno in bolj dostopno

V letošnjem letu so ob koncu marca preizkusili v Združenih državah Amerike (država Illinois) prvi prototip novega letala BD-1, ki naj bi bilo luksuzno letalo za vsakogar. Podoben je majskemu hrošču, njegova razpeta krila pa merijo skoraj sedem metrov. Konstruktorji menijo, da so s tem letalom ugodili vsem tistim, ki se jim današnji avtomobili zdijo preveč počasni in okorni.

Prvi prototip potniškega letala BD-1, ki bo najbrž v Ameriki zamenjal avtomobile

V prvi vrsti cenенost

Res, da novo letalo nima tolikšne udobnosti in prostornosti, kakor ameriške cestne križarke, saj ima le dva sedeža, ki sta nameščena eden za drugim, vendar letalo je le nekaj drugega kakor avto, ki si ga lahko privoščijo skoraj vsak odrasel Amerikanec. Kakor vedno zanima kupce v prvi vrsti cena, ki je pa pri standardnem BD-1 res hvale vredna. »Hrošč« dejansko ne stane več, kakor najcenejši avtomobili normalnih velikosti (seveda za ameriške pojme) ali 2400 dolarjev. Recimo, da lahko za primerjavo navedemo kar ceno našega

Zastava 1300. Ko so izračunavali ceno letala, so vzeli za osnovo letno proizvodnjo okoli 600. Seveda je že sedaj po »hroščih« veliko povpraševanje, tako da je pripravljena tvrdka pri povečani proizvodnji ceno še znižati.

Kaj pa vzdrževanje

BD-1 kaže prav pri tem svoje najboljše lastnosti. Na 100 kilometrov — čeprav se zelo čudno sliši — porabi le 9 litrov benzina. Cena za olje in benzin pa znaša v Ameriki pri približno 800 kilometrov dolgem letu z dvema osebama in 20 kilogramov prtljage toliko, kot znašajo pri nas isti stroški za enako vožnjo

z avtomobilom. Seveda je to zelo malo, če računamo, da zasluži ameriški prirezovavec toliko v dveh urah. Kljub temu da upoštevamo visoke cene letalskega benzina v Evropi, pridemo do zaključka: tako letenje po zraku je zaenkrat še vedno cenejše kakor pa jadranje.

Avto ven — letalo noter

Dobesedno tako bodo lahko napravili lastniki »hrošče«, saj so njegove mere nadvse »ljubke«. Dolžina znaša 5,5 metra in pri shranjevanju ne predstavlja posebnega pro-

blema. Nekoliko težje bi bilo s krili, saj meri letalo po širini 6,9 metra, vendar jih lastnik lahko z nekaj enostavnimi prijemi odmontira in sklopi. Letalo je visoko 2,1 metra. Motor ima moč 65 KS, letalo pa lahko doseže maksimalno hitrost 180 kilometrov na uro. Samo letalo tehta 300 kilogramov (bruto teža 530 kilogramov) in lahko z 80 litri preleti razdaljo 800 kilometrov.

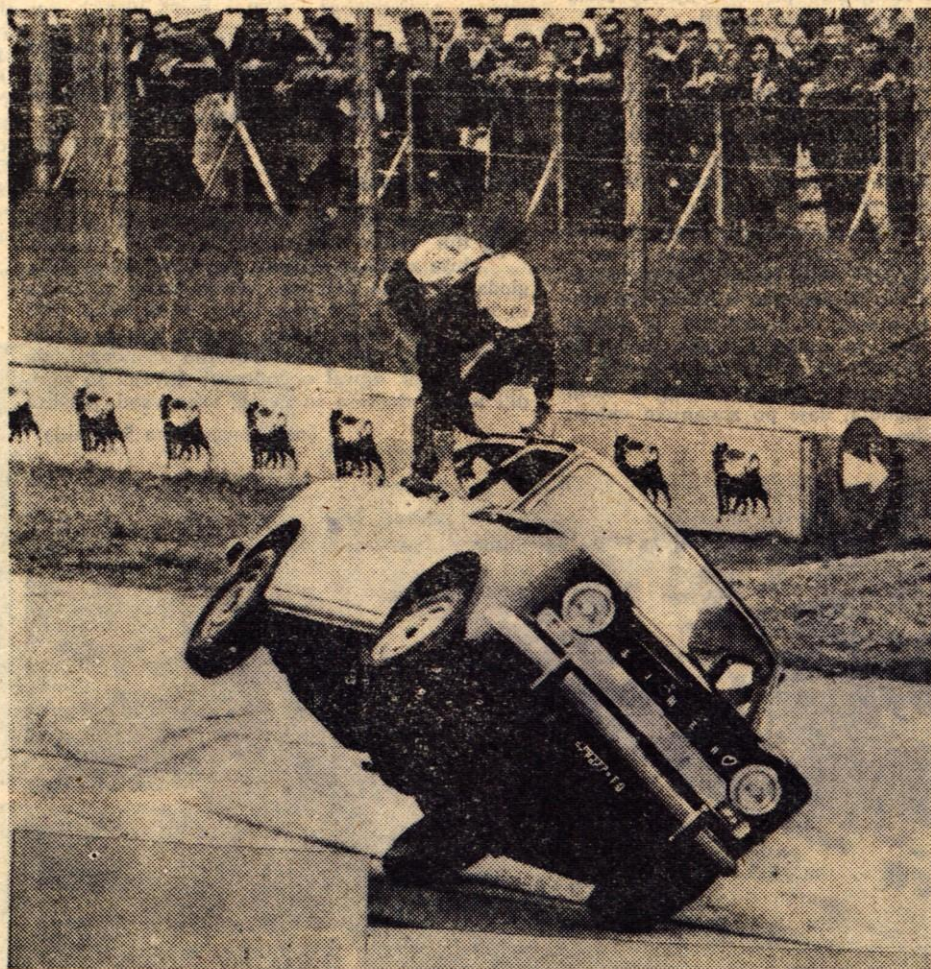
Letalo vzbuja tudi na zunaj s svojo lepo aerodinamično obliko lep vtis. Trup je izdelan v »Honeycomb« konstrukciji, ki je v osnovi podobna čebelnemu satovju, na katerega je pritrjena pločevina. Prednost tega načina gradnje je predvsem v večji trdnosti pri čim manjši teži. Kovinska prevleka je le eden izmed činiteljev, ki vzdrževanje letala pocenijo. Zelo važno pri tem je tudi dejstvo, da se »majski hrošč« sestoji le iz 375 temeljnih delov, od teh pa jih je le 175 različnih. To pomeni, da je mogoče večino kosov med seboj zamenjati. Tako na primer oblika smernega krmila obema deloma višinskega krmila, med seboj se lahko zamenjajo sedeži, kabinska okna, kolesa, zavi-

ralne lopute itd. Na tak način se število rezervnih delov, ki jih mora imeti lastnik na zalogi, zelo zmanjša. Ravnanje z letalom je zelo preprosto in manjše okvare lahko vsak ročnejši lastnik sam odpravi.

Izboljšave za zahtevnejše

Razen standardnega modela nameravajo graditi še letala z nekoliko močnejšimi motorji. Eno naj bi imelo 85 KS moči in hitrost 200 km na uro, drugo pa motor z močjo 90 KS in potovalno hitrost 225 km na uro. Seveda pa se konstruktorji še naprej trudijo z izboljšavami in v načrtu imajo še en model, v katerem bi bil vgrajen motor s 108 KS in hitrostjo 250 km na uro.

Lastnikom BD-1 je na voljo, seveda če imajo nekoliko več denarja in si lahko privoščijo dodatne stroške, da opremijo svoje letalo še z drugimi posebnostmi in izboljšavami: radiom, za razsvetljavo, zunanji žarometi itd., tako da BD-1 tudi kar se udobnosti tiče ne bo zaostajalo za drugimi športnimi letali.

Na dirkalni stezi v Monzi so gledavci lahko videli tudi tale atraktivni prizor: Medtem ko je voznik s svojo Simco 1000 vozil po dveh kolesih in vijugal po cesti, je uporabil sovozač stransko okno kot izstopno lino in zlezal na streho avtomobila ter se razgledal po prizorišču

ZANIMIVOSTI

Helikopterji na strehi hotela

Medtem ko je vodilnemu slovenskemu dnevniku uspelo nekatere lahkoverneže potegniti za nos z novico, da je na strehi hotela Lev v Ljubljani pristal helikopter, se v čeho-slovaškem mestu Brno res dogajajo take stvari. Kakšen je torej hotel, na katerem bodo pristajali helikopterji?

Pri novem hotelu Sport so zaključili z grobimi gradbenimi deli. Njegovih 12 nadstropij stoji na stebrih iz armiranega betona, izmed katerih vsak nosi na »svojih plečih« 600 ton. Zunanji kovinski zid je prekrit z aluminijasto folijo, notranja obloga je lesena, vmes pa je izolator polistiren.

Hotel ima obliko črke Y. Zanimiva je ureditev zračenja in ogrevanja, kajti niti eno okno ni zadržalo svoje prvotne vloge, razen seveda propušcanja svetlobe. Hotel bo opremljen s klimatskimi napravami novega tipa, to je z ventilacijo pod visokim pritiskom.

Morda je najzanimivejša novost streha, na kateri bodo lahko pristajali helikopterji. Sprva bo prevoz, kot predvidevajo, z brnskega aerodroma in drugih krajev precej nereden, pač po številu intesentov. Vsekakor bodo to novost pozdravili tudi tujci, ki prihajajo v Brno na znani velesejem.

Hotel bo zgrajen čez eno leto. V njem bo prostora za 320 gostov, in to v 106 sobah z eno posteljo in v 107 sobah z dvema posteljama.

Nemški filmarji na Bledu

»VESELJA« bo kmalu konec

Že dober mesec se vrtijo filmske kamere ob Blejskem jezeru in zabavno-glasbena komedija »Veselj« bo v teh dneh dočela svojo končno podobo. Filmska ekipa Musikhauz iz Münchena je prispela na Bled zadnje dni maja. Intenzivno je snemala ves junij, svoje delo pa bo zaključila 3. julija. Pravijo, da je precej zadreg, zato so morali še podaljšati čas snemanja. Režiser filma Hans Billian je povedal, da to pot prvičkrat snema v Jugoslaviji, z delom je zadovoljen, nagaja pa mu dokaj nestalno vreme.

Črnski pevec

Črnski pevec Bill Mo je priletel na Bled le za nekaj ur. V sredo sta priletela na Bled znani črnski pevec Bill Mo in pevec španskega rodu Karlos Otero. S filmsko ekipo sta posnela nekaj prizorov na blejskem gradu. Sploh pa kaže, da hočejo filmski ustvarjanci iz Münchena svojo novo zabavno glasbeno stvaritev obogatiti z nastopi slavnih osebnosti ter z zelo dinamično in raznoliko sceno prizorov iz narave. V prostorih blejskega Partizana imajo sicer svoje delovne ateljeje za snemanja znotraj, vendar pa se združujejo največ zunaj in neutrudno iščejo vedno nova prizorišča, bodisi v parkih, ob obali jezera, v Zaki, na gradu pa tudi v drugih krajih Gorenjske.

Prizor ob jezerski plaži, ki pravzaprav ni bil vesel

Na pravi filmski vrvež smo naleteli v sredo dopoldne v Mali Zaki pri veslaški lopi. Tam ste lahko videli zagorele obraze neutrudnih veslačev Mornarja, blejskega osmerca in še drugih skupin — kar pa je seveda še pomembnejše za pričujoči zapis: zbrana je bila v tem prijetnem kotičku jezera skorajda vsa elita film-

skih ustvarjancev tega veslega filma. Največjo pozornost je vzbujala sloka blondinka v modrem kratkem ogrinjalu Dunajčanka Hannelore Auer, ki je prav tedaj predstavila nekaj prizorov ob jezerski plošči z igravcem Clausom Biederstaedom iz Münchena. Prizor po vsem videzu ni bil sicer prav nič vesel, kar bi človek že po naslovu lahko pričakoval; no, vse pa že spet ne more biti veselo in razposajeno, za ve-

Dunajčanka Hannelore Auer

seljem mora priti na vrsto tudi kaj nevšečnega, če ne tudi tisto veselje ni pravo. Še pred nastopom nam je gospa Auer povedala, da se na Bledu počuti zelo dobro. Jugoslavijo že precej pozna, saj je obiskovala puljski festival in tudi Zagreb, kjer je nastopila na televiziji in še nekatere kraje. Njena dobra znanka je Beba Lončar.

Tudi ostali sodelavci niso kar tako

Prav tedaj se je pripeljal na »filmsko prizorišče« v nizkem dirkalnem avtomobilu nemški igravec ameriškega rodu Gus Bachus. Živi v Münchnu, kjer je ostal kot nekdanji ameriški vojak, danes pa je znan v Zahodni Nemčiji kot prvi filmski zvezdnik in priljubljen igravec. Pomembne osebnosti in soustvarjave pričujočega filma sta tudi Berlinčanka Helga Sommerfeld (igra glavno

Tri glavne igravke Hannelore Auer, Margaritta Scherr in Helga Sammerfeld

Billy Mo, znani črnski pevec in trobentač, ki je zapel v nemškem filmu »Veselj« nekaj popevk

vlogo) in Margitte Scherr. Poslednja v tem filmu že drugič letos igra v Jugoslaviji. Režiserja smo že omenili. Producent je K. H. Busse, direktor filma T. N. Stulof, komponist Gerhard Narholz

itd. Pri snemanju sodeluje tudi celotna jugoslovanska filmska ekipa, ki jo vodi Donko Buljan iz Zagreba, vodja snemanja je Pavel Erklavec, glavni snemavec pa Ivan Bellec.

In kakšen je delež Blejcev pri vsem tem (seveda tudi izkupiček!)?

Prvič — gostinstvo je pridobilo, ko je nudilo usluge; drugič — najemnine za prostore in razna prizorišča so vrgle precejšen znesek in tretjič — kar bi moralo biti pravzaprav prvič — Blejci in okoličani so to pot množično pomagali kot igravci (pravzaprav kot statisti, pa to ni nič manj pomembno). Ko sem vprašal Andreja, kako se počuti kot filmski igravec, je povedal, da kar dobro. »Bleje je stati pred kamero in pred reflektorji ter po malem ploskati, se zibati ali plesati, kričati in se za kaj navduševati, kot pa v potu svojega obraza prenašati kovčke od postaje do hotela in nazaj. Zraven tega pa še zaslužek ni tako od muh (od 1300 do 2000 dnevno) in še z avtomobili nas vozijo okrog.« — Kdo bi mu oporekal: vsak si po svoje služi kruh.

JOZE BOHINC

Kitajski zid

(nadaljevanje s 3. strani)

iz številnih kitajskih dolin lažje pogrešajo opoko in malto kot cvetje in drevesa. Večina vaščanov je stanovala v stanovanjskih blokih, v stanovanjih, ki so imela po dve sobi, kuhinjo in kopalnico. Takšna stanovanja so oddali velikim družinam, manjše družine pa so se morale stiskati v skupnem stanovanju. Družina, ki

sem jo obiskal, je bila osemčlanska. Razumljivo, da je bil za te stanovavce višek udobja, ki ga človek lahko doseže na Kitajskem, in zboljšanje, ki ga Kitajci prej niso bili navajeni.

V nekem drugem stanovanju sem našel družino, ki je stanovala v eni sami sobi. Soba ni bila velika. Kuhinjo je družina delila še s tremi drugimi najemniki v dvosobnem stanovanju.

Kitajska ni odtrgana od čudežev, ki jih dela naše stoletje. V Pekingju so mi pripovedovali, da je v zadnjih štirinajstih letih prebivalstvo kitajskega glavnega mesta naraslo od prejšnjih 1.200.000 ljudi na sedem milijonov. V Šanghaju pa so nam meščani s ponosom pripovedovali, da je od leta 1949 okoli 800.000 ljudi dobilo streho nad glavo, pozneje pa so nam prav tako s ponosom pripovedovali, da je v istem razdobju prebivalstvo mesta naraslo za štiri milijone! To je toliko kot kaplja dežja v morje.

In na koncu ostane vedno vprašanje na katera potnik po obisku na Kitajskem nikakor ne more odgovoriti: Kaj je pravzaprav Kitajska?

Radijski spored

Poročila poslušajte vsak dan ob 4.05, 5., 6., 7., 8., 10. 12., 13., 15., 17., 22., 23. in 24. uri ter radijski dnevnik ob 19.30 uri. — Ob nedeljah pa ob 6.05, 7., 9., 12., 13, 15., 17., 22., 23. in 24. uri ter radijski dnevnik ob 19.30 uri.

SOBOTA — 29. junija

8.05 Poštarček v mladinski glasbeni redakciji	15.15 Zabavni orkester Svend Asmussen
8.35 Ljubiteljem operetnih napevov	15.20 Simfonija v G duru
8.55 Počitniško popotovanje od strani do strani	16.00 Vsak dan za vas
9.10 Deset pianistov iz desetih dežel	17.05 Gremo v kino
10.15 Sprehod po južnoameriških stepah	17.50 Intermezzo na hammond orglah
10.35 Suita v starem slogu	18.00 Aktualnosti doma in v svetu
10.55 Vsak dan nova popevka	18.10 Skladbice za kratek čas
11.00 Pozor, nimaš prednosti	18.45 Novo v znanosti
12.05 Zabavna glasba	19.05 Glasbene razglednice
12.15 Kmetijski nasveti — dr. France Verdjan: Uspehi in načrti vrtinarje v Catežu	20.00 Po domače...
12.25 Domači napevi za prijetno opoldne	20.20 Arsen Lupin
12.40 Dvajset minut s Slovenskim oktetom	21.00 Za konec tedna
13.30 Obisk na Dunaju	22.15 Oddaja za naše izseljence
13.45 Jugoslovanski operni pevci pred mikrofonom	23.05 Za ples in razvedrilo
14.35 Naši poslušavci čestitajo in pozdravljajo	

NEDELJA — 30. junija

6.30 Napotki za turiste	poslušavcem domačih napevov
8.00 Mladinska radijska igra	20.40 Intermezzo z godali
8.40 Jutranji koncert naših solistov	20.50 Športna poročila
9.05 Naši poslušavci čestitajo in pozdravljajo — I.	21.00 Galerija opernih likov
10.00 Se pomnite, tovariši	22.15 Skupni program JRT
10.30 Za nedeljsko razvedrilo	23.05 S plesno glasbo v novi teden
11.30 Nedeljska reportaža	
11.50 Nekaj taktov za dober tek	
12.05 Naši poslušavci čestitajo in in pozdravljajo — II.	
13.30 Za našo vas	
14.00 Koncert pri vas doma	
14.15 Pisana paleta	
15.15 Trikrat pet	
15.30 Prijetno nedeljsko popoldne s športom in zabavno glasbo	
19.05 Glasbene razglednice	
20.00 Številnim zvestim	

PONEDELJEK — 1. julija

8.05 Komorni zbor RTV Ljubljana poje skladbe slovenskih avtorjev	12.25 Domači napevi za prijetno opoldne
8.30 Plesni orkestri	12.45 Igra harmonikarski orkester Svobode
8.55 Za mlade radovedneže	13.30 Zabavna glasba
9.25 Ponedeljkovo popoldne ob narodni pesmi	14.05 Morda si želite to poslušati
10.15 Za solista in ansambel	15.15 Ljubiteljem operetnih napevov
10.35 Naš podlistek	15.40 Literarni sprehod
10.55 Vsak dan nova popevka	16.00 Vsak dan za vas
11.00 Pozor, nimaš prednosti	17.05 Glasbene uganke
12.05 Zabavna glasba	18.00 Aktualnosti doma in v svetu
12.15 Kmetijski nasveti — Ing. Stojan Vrabl: Zaščita sadovnjakov v poletju	

18.10 Prihljubljeni zabavni orkestri
18.45 Na mednarodnih križpotjih
19.05 Glasbene razglednice
20.00 Trikrat petnajst
20.45 Kulturni globus
21.00 Glasbena medigra

TOREK — 2. julija

8.05 Komične scene iz oper	15.30 V torek na svidenje
8.35 Malo instrumentov — veliko glasbe	16.00 Vsak dan za vas
8.55 Počitniško popotovanje od strani do strani	17.05 Koncert po željah poslušavcev
9.10 Mojstri simfonije	18.00 Aktualnosti doma in v svetu
10.15 Zabavni orkester Bob Sharleps	18.10 Planinska oddaja
10.35 Pet skladb Danila Bučarja	18.45 S knjižnega trga
10.55 Vsak dan nova popevka	19.05 Glasbene razglednice
11.00 Pozor, nimaš prednosti	20.00 Skupni program JRT
12.05 Zabavna glasba	20.20 Radijska igra
12.15 Kmetijski nasveti — Ing. Erik Eiselt: Razvoj živinoreje	21.05 Serenadni večer
12.25 Domači napevi za prijetno opoldne	22.15 Skupni program JRT
12.40 Prizor iz 1. dejanja Bellinijeve Norme	23.05 Popevke in plesna glasba
13.30 Zabavna glasba	
14.05 Chopinove pol ure	
14.35 Naši poslušavci čestitajo in pozdravljajo	
15.15 Kitara in orglice	

SREDA — 3. julija

8.05 Opera in balet	14.50 Poje baritonist Gerard Souzay
8.55 Otroške razglednice	15.15 Igrata pihalni godbi nizozemske mornarice
9.10 Glasbena oddaja za cisticane	15.40 Amaterji pred našim mikrofonom
9.25 Popevke v sredo dopoldne	16.00 Vsak dan za vas
10.15 Drobne slike za violino in violončelo	17.05 Promenadni koncert
10.30 Človek in zdravje	18.00 Aktualnosti doma in po svetu
10.40 Narodne pojete v duetu Danica Filipčič in Greta Ložar	18.10 Od skladatelja do skladatelja
10.55 Vsak dan nova popevka	18.45 Ljudski parlament
11.00 Pozor, nimaš prednosti	19.05 Glasbene razglednice
12.05 Zabavna glasba	20.00 Filharmonični orkester sovjetskega radia
12.05 Kmetijski nasveti — Ing. Tatjana Brodnik: Kaj vpliva kvarno na skladiščno seme	20.30 Mladi bolgarski pevci v Ljubljani
12.15 Domači napevi za prijetno opoldne	22.15 Skupni program JRT
12.45 Plesi iz Romunije	23.05 Godala za lahko noč
13.30 V operi z Mirom Brajnikom	
14.05 Vedro in poskočno	
14.35 Iz klavirskih skic	

ČETRTEK — 4. julija

8.00 Mladinska radijska igra	16.10 Mladi iz NOV
8.47 Dvigni se pesem	16.30 Prihljubljeni narodno-zabavni ansambli
9.05 Revija jugoslovanskih pevcov	17.05 Vrata zmage — kantata za alt
9.50 Dva nova jugoslovanska posnetka	17.30 Iz partitur zabavnih orkestrorv RTV Ljubljana
10.00 Nepredvideni dvoboj	18.00 Odlomki iz del o Sutjeski
10.30 Pisan glasbeni spored izvajajo domači solisti	18.30 Razpoloženje, vtisj in spomini
11.30 Vedra godala	18.46 Operetni napevi
12.05 Plesni orkester RTV Ljubljana	19.05 Glasbene razglednice
12.25 Domači napevi za prijetno opoldne	20.00 Spomini partizanskih skladateljev
13.30 Hajduška in druge skladbe	22.15 Skupni program JRT
14.00 Naši borci pozdravljajo	23.05 Skupni program JRT
15.15 Lepe melodije	
15.37 Pesem in ples iz naših oper	

21.05 Skupni program JRT
23.05 Zaplešite z nami

DRUGI PROGRAM
19.05 S tujih opernih odrov
19.44 Med slovenskimi skladatelji
20.45 Zabavni kaleidoskop

DRUGI PROGRAM

19.05 Don Kihot — fantastične variacije
19.55 Melodije pariških - boulevardov
20.45 Z repertoarja komornih ansamblov
21.10 Igrajo veliki zabavni orkestri
21.45 Jazz ob 22.00

DRUGI PROGRAM
19.05 Nekaj razpoloženske glasbe
19.30 Simfonija

PETEK — 5. julija

8.05 Iz starejše slovenske solistične glasbe	16.00 Vsak dan za vas
8.30 Od pianina do big banda	17.05 Drobni dragulji iz oper v svetu
8.55 Pionirski tednik	18.10 Od severnoameriških prerij do ruskih step
9.25 Petkovo simfonično dopoldne	18.45 Iz naših kolektivov
10.15 Dvajset minut ob glasbenem avtomatu	19.05 Glasbene razglednice
10.35 Naš podlistek	20.00 Popularne orkestralne melodije
10.55 Vsak dan nova popevka	20.15 Tedenski zunanjepolitični pregled
11.00 Pozor, nimaš prednosti	20.45 »Slovenska popevka Bled 63«
12.05 Zabavna glasba	22.15 Oddaja o morju in pomorščakih
12.15 Kmetijski nasveti — Franc Novak: Stanje v vinogradih po letošnji pozebi in ukrepi v poletnih mesecih	23.05 Glasbena medigra
12.25 Domači napevi za prijetno opoldne	23.10 Simfonia orienta
12.45 Vaclav Kučera igra pesmi iz Južne Amerike	
13.30 Po domovini	
14.05 Pol ure s popevkami	
14.35 Novosti iz fonoteke	
15.15 Z lokom po strunah	
15.40 Majhen koncert zbora RTV Beograd	

televizija

SOBOTA — 29. junija

RTV Zagreb
19.30 Turizem
RTV Beograd
20.00 TV dnevnik
RTV Ljubljana
20.30 S kamero po svetu
RTV Beograd
21.00 Pesmi in plesi Zagorja
21.30 Popularni koncert
RTV Ljubljana
22.40 Zgodba iz serije OL

NEDELJA — 30. junija

RTV Beograd
8.30 Kmetijska oddaja
9.00 Prenos iz Zvezne skupščine FSRJ
16.30 Športno popoldne
RTV Beograd
17.00 Prenos iz Zvezne skupščine FSRJ
19.30 Avtocesta 1963
19.45 Propagandna oddaja
20.00 TV dnevnik
20.20 Rezerviran čas
RTV Zagreb
21.20 Prenos športnega dogodka
22.00 Vojna in mir — film II. del
23.30 Poročila

PONEDELJEK — 1. julija

RTV Ljubljana
19.30 Naši sončni dnevi »V deželi sanj«
RTV Beograd
20.00 TV dnevnik
20.30 Tedenski športni pregled

20.45 Iz Beethovnovih mladih let
21.12 Pojo slavni operni pevci
22.15 Skupni program JRT

RTV Zagreb
20.45 »Arina« — repriza
21.45 Portreti in srečanja
22.15 Poročila

SREDA — 3. julija

RTV Ljubljana
19.30 TV obzorik
RTV Beograd
20.00 TV dnevnik
RTV Zagreb
20.30 Prenos športnega dogodka
21.45 Sutjeska — ali več kje je?
RTV Ljubljana
22.15 Glasba XX. stoletja
RTV Zagreb
22.45 Poročila

ČETRTEK — 4. julija

RTV Beograd
19.00 Rezerviran čas
20.00 TV dnevnik
20.30 Njih devetsto — dokumentarni film
RTV Ljubljana
21.00 Festival slov. popevke — prenos z Bleda
RTV Beograd
22.00 Poročila

PETEK — 5. julija

Evrovizija
14.30 Teniški turnir — Wimbledon
RTV Beograd
19.30 Po kanionu Radike
19.45 Rdeči signal
20.00 TV dnevnik
RTV Ljubljana
20.30 Propagandna oddaja
20.45 Festival slov. popevke — prenos z Bleda
RTV Zagreb
22.00 Poročila

kino

KRANJ »Center«

29. junija: angl. VV film NIKOLI NE ODNEHAJ ob 18. in 20. uri, angleški barvni film UPORNIK ob 22. uri
30. junija: angl. VV film NIKOLI NE ODNEHAJ ob 16. in 20. uri, angleški barv. CS film MILIJONARKA ob 18. uri
2. jul.: domači film DVOJNI OBROČ ob 18. in 20. uri
3. jul.: domači film DVOJNI OBROČ ob 18. in 20. uri
4. julija: amer. film KRVNIK IZ NEVADE ob 16., 18. in 20. uri
5. julija: amer. film KRVNIK IZ NEVADE ob 18. in 20. uri

KRANJ »Storžič«

29. junija: angl. VV film NIKOLI NE ODNEHAJ ob 16. uri, angleški barvni CS film MILIJONARKA ob 18. in 20. uri
30. junija: sovjetski film ISKANJE AVRIKE ob 10. uri, angleški VV film NIKOLI NE ODNEHAJ ob 14. in 18. uri; angleški barvni CS film MILIJONARKA ob 16. in 20. uri
1. julija: franc. film LEPA AMERIKANKA ob 18. in 20. uri
2. julija: franc. film LEPA AMERIKANKA ob 18. in 20. uri
3. julija: franc. film LEPA AMERIKANKA ob 18. in 20. uri
4. jul.: domači film DVOJNI OBROČ ob 16., 18. in 20. uri
5. julija: angl. barvni film UPORNIK ob 18. in 20. uri
LETNI KINO PARTIZAN
29. junija: domači film DVOJNI OBROČ ob 20.30
30. junija: domači film DVOJNI OBROČ ob 20.30
1. julija: angl. barvni film UPORNIK ob 20.30
2. jul.: amer. vestern film KRVNIK IZ NEVADE ob 20.30
3. jul. amer. vestern film KRVNIK IZ NEVADE ob 20.30
4. julija: franc. film LEPA AMERIKANKA ob 20.30
5. julija: franc. film LEPA AMERIKANKA ob 20.30

STRAZIŠČE »Svoboda«

29. junija: premiera franc. filma LEPA AMERIKANKA ob 20. uri
30. junija: premiera franc. filma LEPA AMERIKANKA ob 16., 18. in 20. uri
3. julija: angl. barvni film UPORNIK ob 20. uri
4. julija: angl. barvni film UPORNIK ob 18. in 20. uri
Krvavec Cerklje
29. junija: angleški barvni VV film DOKTOR IN LJUBEZEN ob 20. uri

30. junija: angleški barvni VV film DOKTOR IN LJUBEZEN ob 16.30 in 19.30
4. julija: slov. film VESELICA ob 20. uri

Naklo

4. julija: domači film VZKIPELO MESTO ob 20. uri.

Jesenice — »RADIO«

28. junija jugoslov. barv. film STOPNICE JUNASTVA
29. junija — 1. julija amer. barv. CS film OBSEDENA ZENA
2. do 3. julija nemški film PLAMENKA
4. do 5. julija angleški film NEZADRŽLJIVI

Jesenice »PLAVŽ«

28. junija franc. CS film OKUS NASILJA
29. do 30. junija jugoslovanski film STOPNICE JUNASTVA
1. do 2. julija amer. barv. CS film OBSEDENA ZENA
4. do 5. julija nemški film PLAMENKA

Zirovnica

29. junija italijanski film SMRT PRIHAJA IZ VESOLJA
30. junija franc. CS film OKUS NASILJA
3. julija amer. barv. CS film OBSEDENA ZENA

Dovje

29. junija franc. CS film OKUS NASILJA
30. junija italijanski film SMRT PRIHAJA IZ VESOLJA
4. julija amer. barv. CS film OBSEDENA ZENA

Koroška Bela

29. junija angleški barvni CS film ZALIV TIHOTAPCEV
30. junija nemški film PLAMENKA
1. julija jugoslovanski film STOPNICE JUNASTVA

Kranjska gora

29. junija nemški film PLAMENKA
30. junija angleški barvni CS film ZALIV TIHOTAPCEV
3. julija jugoslovanski film STOPNICE JUNASTVA

Kropa

29. junija ameriški barvni film TOMO PALČIČ ob 16. uri
29. junija nemški film RDECI KROG ob 20. uri
30. junija nemški barv. film GROFICA MARICA ob 17. in 20. uri

Ljubno

29. junija amer. barv. film TARZANOVA BORBA ZA ŽIVLJENJE ob 20. uri
30. junija amer. barv. film TARZANOVA BORBA ZA ŽIVLJENJE ob 16. uri
30. junija madžarski film LJUBEZEN NA RAZPOTJU ob 19. uri

Skofja Loka »SORA«
29. junija francoski film USODA ob 18. in 20.30
30. junija francoski film USODA ob 9.30, 18., 20. uri

Duplica

29. junija amer. barv. CS film AVANTURE HAKELBERI FINA ob 20. uri
30. junija amer. barv. CS film AVANTURE HAKELBERI FINA ob 15., 17., 19. uri

Radovljica

29. junija ameriški CS film ALI LJUBITE BRAHMSA ob 20. uri
29. junija francoski barvni film KOSILO NA TRAVI ob 18. uri
30. junija ameriški CS film ALI LJUBITE BRAHMSA ob 18. uri
30. junija francoski barvni film KOSILO NA TRAVI ob 16. in 20. uri

2. julija jugoslovanski CS film KOZARA ob 20. uri

3. julija jugoslovanski CS film KOZARA ob 18. in 20. uri

4. julija jugoslovanski CS film KOZARA ob 16. in 18. uri

4. julija ameriški film TAJNE VRSTE ZENA ob 20. uri

5. julija angleški barvni CS film PEKLENSKI KLUB ob 20. uri

Čprav Bled v teh dneh ne dosega letošnjega rekorda — 2000 gostov, je na njegovih cestah pravi turistični vrvež

turistični informator

Kljub lepemu vremenu je v turističnih središčih na Gorenjskem še moč dobiti prenočišča. V KRANJU je v hotelu Evropa prostih 10, pri Jelenu 30 in v privatnih tujskih sobah 9 postelj. Na Kravcu je tako v novem kot v starem domu 150 prostih ležišč. Zičnica obratuje. V Češki koči, ki je sedaj stalno odprta in oskrbovana je prostih 28 ležišč. V zasebnih sobah v Predvoru pa je pro-zabavna prireditve s kulturnim programom, ki ga bodo izvajali domači moški pevski zbor, folklorna skupina iz Nemilj in kvartet »Veseli vasovavci«. V Nemiljah bo moč izletnikom prenočiti v tujskih sobah.

Prostor v senci

Izbiranje barv

Tudi najsposobnejša kuharica ne zanemara receptov: kaj nastane iz zaželeni jedi, je odvisno od njenih lastnih sposobnosti in izkušenj, ki podčrtavajo njen kuharski sloves.

Prav tako tudi me ne bomo dale vnevar dobrih in dostikrat preizkušenih modnih nasvetov. Ena izmed osnovnih postavk, da znamo izbrati sebi primerne barve, je dokaj pomembna in zahtevna. Čeprav so modni svetovavci v Ameriki prišli do spoznanja, da obstaja okoli 230 različnih očesnih, lasnih in kožnih kombinacij, ne bo napak, če bomo pregledali vsaj nekaj osnovnih in najpogostejših primerov.

Za brinetke

Lasje so srednje rjavi, koža svetla in oči modre, modro zelene ali sive: dominantna barva v vaši garderobi naj bo sivo zelena, steklenično zelena, modro zelena, modra in modro vijoličasta, vijolično modra, koralno rdeča, močna rjava, rumeno zelena, bela, rdečkasto lila, bela in črna.

Lasje so temno rjavi, ko-

ža olivne barve in oči temne: temno rdeča naj bo na prvem mestu, rdeče oranžni toni, topla rjava, modro zelena, olivno zelena, modri toni s sivim nadihom in bela. Barve, ki se jih raje izogibajte, so modro vijoličasta, rumena in siva.

Lasje so temno rjavi, koža ima topel nadih in lica so rdeča, oči pa rjave: priporočljive so žive tople barve kot oranžna, rdeča, rumena, rjava, nato pridejo še v poštev barve kot: bela, umazano bela, črna, temno zelena, svetlo modra, svetlo siva in slonokoščeno siva.

Lasje temno rjavi, koža rjava, oči rjave: najprimernejše so tople barve, topla rjava, rdeča, oranžna, nevarne barve so: lavendel, rdeče vijolična, črna.

Lasje modro črni, koža svetla, oči modre, zelene ali sive: ne premočno sivo rdeča, rdeče oranžna, oranžno rumena, siva, ostro zelena, modro zelena, lila, purpurno

rdeča, črna, bela. Izogibajte se rjavi in kričeči rdeči.

Za svetlolaske

Lasje pepelnato plavi, koža rumenkasto blede, oči svetlo modre, zelenkaste ali sive: prednjačijo naj nežne, hladne barve, sivo modra, sivi, zeleni in modro vijoličasti toni. Tudi svetlorožasti in rjavi toni so primerni, zlata, svetlo siva. Bodite previdni pri rdeči in rdeče vijoličasti.

Lasje zlato plavi, koža svetla in sveža, oči modre, zelene ali sive: nosite lahko iste barve kot pepelnato plave svetlolaske, le barve so rahlo močnejše. Izogibajte se barvam kot: rumenkasto oranžni, limonini rumeni, jagodni in vinsko rdeči.

Lasje svetlo plavi, koža rjavkasta in oči rjave ali modre: svetlo siva, svetlo modra, modro siva, sivo zelena, rumenorjava, jasno zelena, zlata, modro vijoličasta, jastogova rdeča. Nevarne so: vijoličasta, rumenkasto zelena, temno rdeča.

Platino plavi lasje, koža breskvina in modre ali zelene oči: bela, črna, turkizna, mornarsko modra, topla oranžna, svetlo rdeča, nežno zelena, rdeče vijoličasta, sivo modra, čisto rjava, svetlo siva. Izogibajte se: limonini rumeni, rjavkasto rumeni, rdeče rjavi in jagodno rdeči.

Mleko, jogurt in med

Če bi bilo mleko tako drago kot kako moderno pomlajevalno sredstvo, bi ga gotovo pil z večjim spoštovanjem in računali še na večji uspeh. Kljub temu da je mleko cenena pijača, pa vsebuje toliko dragocenosti, da ga nikakor ne smemo podcenjevati.

Kdor bi rad shušal kak kilogram, naj takoj v svoj tedenski jedilnik uvede mlečni dan. Da pa lakota ne bo prevelika, si privoščite še prepečenec. Nevarnosti, da se mleka naveličamo, se bomo izognili tako, da ga bomo mešali s sadnimi sokovi. Tako bomb še pridobili tako potreben vitamin C. (Mleko vsebuje: vitamin A, B, D, mineralne soli, beljakovine, kalcij, fosfor).

Shuševalne kure lahko izvajamo tudi z jogurtom. Ker pa so te kure delovnemu človeku lahko prenaporne, poskrbimo zato, da vsaj vsak večer pojemo skodelico jogurta. Še stari ljudje so vedeli, da tistim ljudem, s slabimi živci mleko zelo godi. Res je, saj je kalcij bogato zastopan v mleku in je živcem prepotrben.

Niso se naše babice zastoj zahvaljevale mleku za svojo žametno polt. Če dodamo mleku še med, veliko storimo za svoje zdravje in lepoto. Med čisti kožo, ureja prebavo in je neprecenljive vrednosti v boju proti neč-

sti koži. Priporočajo trikrat dnevno kozarec toplega mleka presladkanega z žlico medu.

Govorjenje nas izdaja

Lastnosti niso prirojene, pač pa so prirojene dispozicije za razvoj teh lastnosti. Družina, šola in lastna vzgoja so glavni činitelji za človekov razvoj.

Ze stari grški modrijan Sokrat je dejal: »Govori, da te vidim!« Torej z ničemer bolj ne pokažemo, kaj smo, kakor z govorjenjem. Naše besede razodevajo našo notranjost. Ne bodimo pri govorjenju preglasni, bodimo pa vljudni in prijazni. Mislimo, kaj govorimo; nepremišljeno govorjenje ni nikomur v čast. Človeku, s katerim govorimo, glejmo v obraz, pri tem se pa ne spakujmo in kremžimo z obrazom. Tudi kriljenje z rokami ni lepo. Ne govorimo, če govorijo drugi, in ne vpadajmo v besedo s tistim nesramnim: »To ni tako, ampak drugače!« Ne vsiljujmo vedno svojega mnenja in bodimo včasih raje pazljivi poslušavci kot pa zvedavi govorniki.

Če smo v družbi, je zelo nespodobno, da govorimo samo z eno osebo ali še celo, da šepetamo. Tudi ne govorimo slabo o ljudeh, ki jih ni zraven. Saj ni človeka brez napake. Ljudska modrost pa zelo pametno ugotavlja, da je za velikimi ljudmi senca velika — za majhnimi pa majhna.

Pogosto se zatečemo k pogovoru o vremenu, vendar — se vam ne zdi, da vidi prav vsak, kakšno je vreme. Torej je tako govorjenje brezsmiselno.

Napaka, ki je — žal — pogosta, je »kujanje«. Prav res si s tem ne moremo priporiti naklonjenosti in pozornosti ljudi. Značaj takih ljudi je bolan, manjkajo jim osnovni pojmi premišljenega človeškega ravnanja.

Če kadivec govori, naj vzame cigareto iz ust. Če čuti med govorjenjem potrebo po kajenju, naj vpraša za dovoljenje. Razumljivo je, da ne bomo govorili, če imamo polna usta. Če nas je kdo med tem nagovoril, zalagaj použijemo in šele potem govorimo — to je s praznimi usti.

Godrnjanje je pravcata bolezen nezadovoljnežev. Skušajmo se mu izogniti. Ali nas bo manj zeblo, če bomo preklinjali mraz. Koliko nepotrebnih besed, koliko nevolje in nezadovoljnosti utegne godrnjanje povzročiti v družinah.

V deževnih poletnih dneh se bodo mlada dekleta prav dobro počutila v dvodelni terilen obleki. Modni poudarek je na visoko ležečih žepnih zavihkih.

ČEVLJI

Irhaste »semiš« čevlje, na katerih so se pokazala mastna in bleščeča mesta, držimo nad vodno paro in jih rahlo skrtačimo z gumijasto ščetko. Najbolj trdovratna mesta obdelamo s smrkovim papirjem. Čevlje iz tega

materiala vedno napenjamo na kopita ali na penjalnike, če nimamo teh, jih natlačimo s časopisnim papirjem. S tem se izognemo gubam, ki bi se sicer pojavile, in seveda tudi kasnejšemu povzročanju.

POGLED NAZAJ - POGLED NAPREJ

Ob svoji stoti številki in osemletnici izhajanja se je angleška revija »Films and filming« obrnila na nekatere znane svetovne filmske ustvarjavalce z vprašanjem, kaj je bila po njihovem najpomembnejša pridobitev zadnjih osmih let in kaj pričakujejo od naslednjih osmih let v filmski ustvarjalnosti. Med drugim so odgovorili tudi:

Pier-Paolo Pasolini

Preteklost: Odkritje japonskega filma, posebno del Mizoguchija.

Prihodnost: Te ne morem napovedovati.

Joseph Losey

Preteklost: Ker je film »kollektivna umetnost« in ker je po drugi strani močno odvisen od »komercialnosti«, se

mi zdi, da je bila v zadnjih osmih letih največja pridobitev za resne filmske delavce vzporedna decentralizacija in polarizacija v filmski industriji zadnjega desetletja. Ta dva pojma sta rezultat vpliva televizije na filmske kroge po vsem svetu, antitrustovskih ukrepov vlade Združenih držav zoper filmske monopole in premika ravnotežja na svetovnem filmskem tržišču. Ti činitelji so po-

vzročili osredotočenje velikih družb na večmilijardne spektakle — toda obenem so sprožili tudi proces, v katerem dobiva neodvisni filmski ustvarjalec več svobode. S tem so se odprle možnosti nastanka novega obdobja v filmski umetnosti, postavljene nasproti filmski obrti.

Prihodnost: Če se v tej analizi razvoja nisem zmotil, bo najpomembnejša pridobitev, ki jo lahko pričakujemo v filmu prihodnjih osem let, nadaljnji napredek, eksperimentiranje in, upam, uspehi neodvisnih režiserjev, ki bodo ustvarjali filme za novo, zrelejšo publiko.

Claudia Cardinale

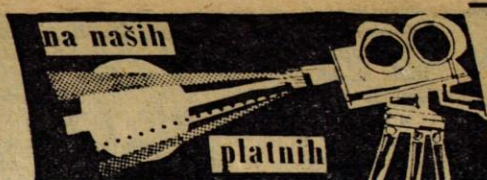
Preteklost: Pri filmu sem šele štiri leta. Toda za mlado igravko je bil najpomembnejši dogodek to, da ni več treba iti v Hollywood, da postaneš mednarodna zvezda: Včasih je bilo zato nujno, da si podpisal ameriško pogodbo. Danes ni več. Pravzaprav, če dobiš danes zanimivo ameriško ponudbo, gre po navadi za film, ki ga bodo posneli v Evropi.

Prihodnost: Upam, da bodo italijanski filmarji prenehali s prakso, da snemajo filme brez zvoka in jih pozneje sinhronizirajo. Upam, da nas bodo režiserji vsaj pustili sinhronizirati svoje lastne glasove, pa naj že imamo kakšen »naglas« ali ne. (op.: CC ni še v nobenem filmu nastopila tudi z lastnim glasom, ampak vedno z »izposojenim«!)

Francois Truffaut

Preteklost: Najpomembnejša stvar v zadnjih osmih letih je bil film Jeana-Luca Godarda »Do zadnjega diha«.

Prihodnost: Pričakujem, da bodo najpomembnejše stvari v prihodnosti delo Jeana-Luca Godarda v Franciji, Romana Polanskega na Poljskem in Uga Gregorettija v Italiji; prvi pomemben dogodek pa Hitchcockovi »Ptici«.

»**DVOJNI OBROČ**« režiserja Nikole Tanhoferja je akcijski film s tematiko iz obdobja NOB. Igrajo Severin Bje-
lić, Hermina Pipinić, Bert Sotlar, Pavle Vujisić, Stole Aran-
djelović, Bata Živojinović in Boris Dvornik.

»**UPORNIK**« angleškega režiserja Roberta Daya je komedija o preprostem delavcu, ki se v prostem času ukvarja s kiparstvom in po moderni šegi odide v Pariz med eksistencialiste in ustanovi svojo »šolo«. Posebno uspela je v filmu odlična komika Tonyja Hancocka v glavni vlogi; razen njega igrata tudi George Sanders in Margit Saad.

»**LEPA AMERIKANKA**« je ameriška limuzina, ki pripelje njuna preprosta francoska lastnika v vrsto nemogočih in zabavnih situacij, ki jih je z režiral francoski režiser Robert Dhery. Ta v filmu tudi igra glavno vlogo, razen limuzine in Colette Brosset.

Dve generaciji

Kot poročajo iz sovjetskih filmskih ateljejev, sta spet sredi snemanja dva izmed najbolj priljubljenih (in najboljših) igravcev sovjetskega filma — Nikolaj Čerkasov in Nina Drobiseva.

NIKOLAJ ČERKASOV je eden najimenitnejših predstavnikov starejše generacije sovjetskih igravcev. Poznan je predvsem po glavnih vlogah, ki jih je odigral v filmih »Deputat Baltika« režiserjev Zarhija in Sejfica, »Peter Veliki« Vladimirja Petrova, »Ivan Grozni« Sergeja Eisensteina in »Don Kihot« Grigorija Kozinceva. Po »Don Kihotu« se je Čerkasov posvetil izključno gledališču, sedaj, po sedmih letih premora pa se je spet vrnil pred filmske kamere. Nastopa v filmu »Dronov«, kjer oblikuje naslovno vlogo atomskega znanstvenika, ki kljub težki bolezni nadaljuje s svojimi raziskovanji — in jih tudi uspe dokončati, čeprav je to konec njegovega življenja. Čerkasov pravi o svojem junaku: »Dronov mi je drag in mi je zelo blizu. Upodobiti želim neuničljivo energijo, predanost in pogum sovjetskega znanstvenika.«

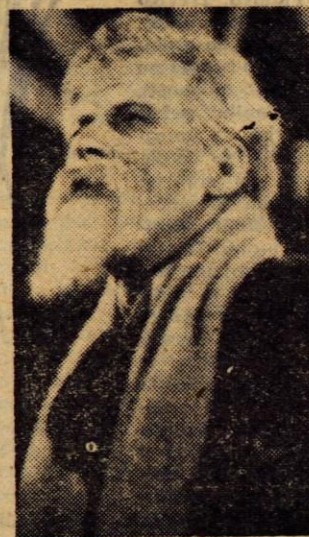
NINA DROBIŠEVA je predstavnica (in to ena najbolj priljubljenih) najmlajše generacije sovjetskih filmskih igravk. Debutirala je v Čuhrajevem filmu »Čisto nebo« — in na mah zaslovela, doma in v tujini. Kljub temu ni opustila dela v gledališču, kjer je kot igravka tudi začela. Sedaj pa je spet sredi snemanja. Z režiserjem veteranom Vladimirom Petrovim (Peter Veliki, Kutuzov, Stalingradska bitka) v ateljejih »Mosfilma« ustvarja »Ruski gozd« po romanu Leonida Leonova. V njem igra Drobiseva vlogo preproste, naivnega, toda bistrega in odločnega dekleta, hčere Poline profesorja Vi-hrova, gozdarskega strokovnjaka. Čeprav film verjetno ne bo dosegel »Čistega neba«, pa nas izredno sveža Nina Drobiseva s svojo vlogo gotovo ne bo razočarala!

»**NO, VESTE KAJ...**« Marlon Brando je popoln Američan; Trevor Howard je popoln Anglež. Brando je apostol Metode; Howard, ki ima za seboj dolgo in slavno gledališko kariero, igra klasično. Srečala sta se na Tahitiju, med maratonskim snemanjem »Upora na ladji Bounty«. Zadržani Howard kot brutalni kapitan Bligh, nabrekli Brando kot junaški upornik Fletcher Christian. Sicer se nista nikoli dejansko spopadla, toda vsa njuna srečanja so bila mojstrski menueti zadržane sovražnosti. Kot poročajo opazovalci, pa je bilo njune medsebojne vpljudnosti konec, ko je po neki posebno napeti skupni sceni Marlon pristopil k Trevorju, se namuznil in ga na ves glas cmoknil.

Ko so pozneje Howarda doma v Angliji vprašali, kako je kaj delati skupaj z Brandom, je angleški igravec poble-del in odrezano odgovoril: »Ta človek sploh ne pozna svojega posla in je skrajno smešen.« Ko so na drugi strani luže Brandu omenili Howarda, pa so, kot poročajo, dobili v odgovor samo enega njegovih slavnih zagonetnih nasme-hov, ki bi v prostem prevodu lahko pomenil: »Srček, saj ti se šališ!«

Tako zelo se cenijo in ljubijo med seboj veliki (pa tudi majhni) igravci!

NIKOLAJ ČERKASOV

NINA DROBIŠEVA

»Kaj bi počela z njim?»

»Igrala bi se z njim na trgu,« je rekla Serafina.

»Skrbno bi morala paziti, da ne bi padel v kanal,« je rekel Fabio. Pogledal je prek sinagogene strehe, na večnadstropne hiše ob Campu di Ghetto Nuovo. Stanovanje je najel zaradi tega razgleda malo zatem, ko je umrl Tullio, vseh mu je bil pogled na visoke, neenakomerne hiše z bledimi, izpranimi pročelji, beneški ghetto je bila blede, tiha, skoraj izumrla četrt, ghetto je obiskal angel smrti, šel je po črnih uličicah krog Longhenine sinagoge, prek prostranega trga, kjer so stale visoke povsem nebenečanske hiše, goščava stanovanj, ki se je zdaj zdela skoraj prazna in nema. Fabio Crepaz je rad živel med preostalimi beneškimi židi, v eni njihovih molčečih hiš, kjer so bile ženske brez mož in moške brez žena, in le malo otrok, otrok, ki jih je Giorgione lahko prepredel s snom o življenju brez očeta, s hrepenenjem po prsih, polnih mleka in plodnosti. Prizorišče najstrahotnejšega poraza stoletja je bilo primeren kraj za človeka zgubljene revolucije; vihar — tudi oni vihar, ki ga je Giorgione zamolklo in žalobno razsejal po svojih slikah — ga je zanesel na obalo, naselje z malečevilnimi ljudmi, ki so se izognili veliki moritvi.

Odložil je glasbilo in kockal s Serafino, dokler ni prišla njena mati in odpeljala dekletce k večerji.

Franziska, večer in noč

Po vagonu je prišel sprevodnik in klical: »Mestre! Mestre!« Torej le še eno postajališče pred Benetkami, Mestre, to je vendar beneško tovarniško predmestje na celini. Franziska je zagledala peron, poln delavcev — ljudi, ki so podnevi delali v Benetkah in se zdaj peljali domov, prestopali v Mestru ter se vozili v Padovo, Treviso ali manjše kraje, mar naj izstopim kar tukaj, kaj naj bi pravzaprav počela na otoku, na otoku najbrž nimam nobene možnosti, z otoka ne morem dalje, s celine bo laže, celina nudi več možnosti, otok je nekaj zaprtega, v Mestru je najbrž nekaj cenenih hotelov ... toda tedaj je vlak že potegnil, odropotal skrbno prek kretnic, ki so vodile iz Mestra. Zarometi so razsvetljevali srebrne tanke petrolejske rafinerije koncerna Montecatini, Herbert, pogovori z ljudmi iz Montecatini, zeleni, rumeni, beli dim med stolpi, črpavkami in naftovodi, strupena megla v objemu noči. Nato je rapido zapeljal na nasip, ki je vodil v Benetke. Čez čas je obstal in čakal, Franziska je videla pred seboj mesto, črno progo, mesto v januarju, noben stolp ni bil razsvetljen, le pristaniške luči so migotale, komaj je zaslutila nekaj obrisov, mimo so po cesti drveli avtomobili. Tod sem se vozila poslednjikrat, zadnjo pomlad, s Herbertom. Že nekajkrat je bila v Benetkah. Sprva s Tourapo, to je bilo 1932, mislim, kasneje enkrat sama, prišla sem iz Gradeža, tik preden sem se poročila s Herbertom, jeseni 53, zatem dvakrat s Herbertom, zelo lepo, stanovala sva v Bauer-Grünwaldu, z dnevnici, toda z dnevnici, ki jih je odobril Joachim, dobro je poznala Benetke. Minulo pomlad so bile odvratne, turisti so se gnetli na Markovem trgu, glava pri glavi, pokrili so pločnik na Markovem trgu, po poslovnih pogovorih sva naglo odpotovala, Herbert se je jezil, pogledati je želel še nekaj reči, toda jaz sem hotela proč; kadar mi ni bilo treba tolmačiti, sem ležala v Bauer-Grünwaldu na postelji in brala kriminalne romane, nisem hotela biti turistka, ena tistih, ki jih vodi Tourapo ali Herbert; Herbertu sem bila napoti in tako sva odpotovala. Mar pravzaprav ljubim Benetke? Nehote je skomignila z rameni in strmela skozi okno v temno gladino, ki je bila podnevi laguna. Ne, pravzaprav ne. V Benetkah ni dreves in trave. Le hiše in običajne hiše. Običajne imam rajši. In rada imam vodo, kanale, celo tam, kjer so polni umazanih in smrdijo. In odprto vodo, laguno. Rada sem tam, kjer Benetke mejijo na laguno.

Poslednja je stopila iz vagona. Počasi je odšla po peronu in skozi velika vrata vhodne lope. Brala je napise na čepih hotelskih zastopnikov, ki so jo nagovarjali, Royal, Danieli, Gritti, Europa e Monaco, Bauer-Grünwald; ne da bi odgovorila, je šla mimo in v veliko postajno restavracijo, odprto proti veži. Naročila je

espresso, med čakanjem začutila lakoto in naročila kruhek s salamo. Stala je ob baru in strmela v dvorano, kjer so prodajali vozovnice in kjer je steklena izložba trgovine s spominki Zarala kot kalejdoskop. Plačala je in odšla v informacijski urad, kjer je poprosila za hotelski seznam. Preden je odšla iz urada, je proučila seznam hotelov drugega in tretjega razreda, vendar je vedela, da v Benetkah ne kaže iskati naslova po mestnem načrtu. Pogledala je tablo s časi odhodov in ugotovila, da odpelje proti Milanu še več vlakov. Vlaki so vso noč vozili iz Benetk proti Milanu. Ura je kazala skoraj deveto. Žela je zavleči odhod s postaje in zato si je še nekaj časa ogledovala izložbe s spominki, prenapolnjene z gondolami po raznih cenah, kipci gondoljerjev, neverjetno kičastimi kozarci iz Murana, barvnimi odtisi, odvrtno osladnimi lutkami, svilenimi rutami s sliko dožve palače in slikami, na katerih so ljudje krmili golobe. Neumna misel odpotovati v Benetke, vsak drug kraj bi bil primernejši kot prav to kičasto sightseeing-središče, kjer so le turisti in novopečeni bogataši, potem se je odtrgala in odšla s postaje. Zunaj, na velikem, odprtem stopnišču, jo je skoraj v trenutku obdala tema, sprva se je morala privaditi na mrak, v lahno vlažnem meglenem zraku je bilo temno. Vrh tega je

A. A. BEG

bilo hladno, vlažno in hladno. Naglo je odšla k pristanišču diretta, kupila vozovnico do San Marca, veljala je osemdeset lir, menjala je poslednji kovanec za sto lir. Zdaj imam še za 60 lir drobšja in 18.000 lir v bankovcih. Sedela je v leseni čakalnici na pristanišču in lahno jo je mrazilo, poleg nje je čakal le še starec, sedel je na klopi in dremal, prva krožna ladja, ki je pristala, je vozila v obratni smeri. Nekoč sem prevozila vso circolazione, po pristaniškem kanalu, do Giudecce in Zattera; nato je prispela prava ladja za San Marco in Franziska je stopila nanjo. Ladja se je takoj pognala proti sredini Velikega kanala in pod mostom zraven postajnega trga. Onstran mostu je ugasnila žaromet na premcu. Tu je vendar vse temno. Čeprav jo je zeblo, je Franziska sedla na eno sprednjih odprtih klopi, sama je sedela v temi. Canal Grande je vendar ves v temi, še nikdar ga nisem videla ponoči, ponoči in pozimi, poleti ga morda razsvetljujejo, toda pozimi je temen. Slišala je le šumljanje krmnih valov in strmela v temne palače na levi in desni, nejasne gnote med vodno črtno in neprozorno, megleno in brezvezdno modrikasto sivino neba. V palačah so bile svetle vdolbine, hišna veža, obdana z žarečimi rdečimi baržunom, nekaj motno razsvetljenih obokov v pritličjih, neke celo razsvetljena soba, kristalni lesteneč, ki je osvetljeval žensko, pravkar je šla v zadnji del sobe, tu in tam ve-

like svetilke iz črnega železa, ki so z jekleno silo svetlobo pregrinjale vhod v stranski kanal, sicer pa povsod tema, samota; morda sovraštvo, vsekakor pa molčanje. Franziska je hrepenela pomisliti na mogočne anonimne množice v Milanu, kjer je utočila kot v neusmiljeno prijaznem morju, človeškem morju, ki jo je preplavljalo, podobno kot je rumeno siva, v zimi, dimu in popoldnevu megleno rumenkasto obarvana svetloba preplavljala katedralo, Gallerio, trg pred Scalo in postajo, in se pomešala med milijone in plula z njimi, ko je zapustila človeka, ki ga je na svoje veliko presenečenje že začela pozabljati. Čeprav sem morda z njim noseča, toda ostati bi morala v Milanu, to bi bilo najenostavneje, izginiti v Milanu, ne pa priti v to nemo, črno mesto, v to izumrlo mesto, mesto brez množic, le na dva načina je mogoče živeti, povsem osamljeno ali sredi množic. Franziska ni več prenesla mraza, spredaj, v odprtem ladijskem premcu; ko so pristali blizu Rialta, je odšla v notranjost, kjer so bili še prosti sedeži. Sedla je na zadnjo klop, zraven mladeniča, ki je z resnim zaprtim obrazom bral knjigo, Franziska je pogledala vanjo, na straneh je zgoraj pisalo »Mark Twain«, hudo resno in napeto je bral zvezek Marka Twaina v italijanskem prevodu. Na desni strani je bila mlada ženska, malomeščanka, okroglasta in elegantna je sedela med dvema moškima, ki sta se glasno in šaljivo pogovarjala, eden izmed njiju je nenadoma potegnil iz žepa snopič popolnoma novih čekov, da bi jih pokazal drugemu, toda ta mu jih je iztrgal iz roke, zaigral presenečenje in jih spravil v žep, toda drugi je protestiral, Franziska je zaznala v njegovih očeh prikrit strah in olajšanje, ko mu je sosod vrnil čke, zdaj malce pomečkané, mlada ženska pa je ves čas molčala in se smehljala. Ženska, ki rada nasaja roge in okrona posestnike čekov z rogovi, takoj zazna prikrit strah v očeh posestnikov čekov in tudi primerno ravna, samička, gladek ček, ki ga zmečkanega vrnejo kupcu, kupcu čekov, samiček in strahu. Franziski se ni smilil, tudi zanimal je ni posebno, odmaknila je pogled s skupine in ga namenila mlademu dekletu, ki je stalo spredaj pri vhodu. Mlada mонденka, vendar še ne otopela, še sveža, rdečelasa kakor jaz, svetlopolta kakor jaz, najbrž prav tako tujka, namazana s svetlordečimi rdečilom, svetlim rdečilom mladosti, lepota, z razmršenimi rdečimi lasmi, rdečelaske nikdar ne znamo ugnati las, las in našega življenja, morda se bo tudi ona nekoč takole peljala skozi temo, z osemnajst tisoč lirami v žepu in ničemer pred seboj; toda začela je boljše, že z dvajsetimi leti je mонденka in dvajsetletna ima elegantno rabljeno prtljago in nosača: prekleto, če bom kdajkoli začela objokovati samo-sebe; tako sem sama zazelela, pustila sem lepo prtljago in odšla, zapustila posestnike čekov. Preutrujena je bila, da bi se razmišljala in opazovala. Kot večina potnikov je izstopila na pristanišču San Marco. Pred njo je šlo mlado dekle v spremstvu nosača; izginila je v »Europi e Monaco«, medtem ko je Franziska šla dalje, po ozkem calleju, ki je vodil z mostiča v četrto tostran Markovega trga. Tu je večina hotelov. Sama ga za zdaj ni našla. Zgubila se je v spletu ulic, hodila mimo restavracij, barov in trgovin, ki so bile že zaprte, ves čas je hodila mimo najbolj osvetljenih pročelij, videla mimogrede napis alberga na temni, umazani hiši, veža je bila razsvetljena, stopnice so vodile nekam navzgor. Hotel je najbrž prav poceni. Vedela je, da bi morala pravzaprav povprašati, vendar je premražena odšla dalje. Sobe bodo mrzle, morda bom našla kaj boljšega in prav tako poceni. Nekaj minut sta hodila za njo dva mornarja in ji požvižgavala, prav mlada moška, skoraj dečka, nenadoma ju je zmanjkalo. Hvala bogu, bala sem se, Franziska je opazila, da so imele vse igralke na filmskih reklamah iztrgan papir med stegni, strahotno iznakažene so strmele v neonsko svetlobo nočnih ulic, toda Franziski se je zdelo razumljivo, da so moški onečlašali takšne slike, ki so jih gnale v besnilo. Sledili so hoteli. »Malibran« je bil zaprt. »Cavalletto« je bil videti predrag, čeprav je bil v seznamu uvrščen v 3. kategorijo, marmor in najmanj trojica livriranih služabnikov, ki niso imeli kaj početi, Franziska je naglo odšla dalje. Povprašala je v »Maninu«.

Nastop mladink ob nedeljski otvoritvi športnega igrišča v Križah. Ob tej priložnosti je bila velika telovadna akademija, na kateri so nastopili tržiški in domači športniki

Pogovori o Mesecu

Saša in jaz sva se pogovarjala o Mesecu. O tem, kako bova skupno odletela. Hotela sva, da bi si ogledala Mesec od blizu, da bi videla, kakšen je. Da bi se nekoliko sprehodila po njem, se drsala z drsalkami. Toda kaj, čena Mesecu ni drsališča? Potem bova napravila lastno drsalnico. Da, kjerkoli bova hotela.

— Mislim sem, da je daljše.
— Si o tem bral v časopisih?
— Pa si ti bral?
— Nisem, toda vem. Saj vendar vsi vedo, da leteti do Meseca res ni kaj posebnega? Hop, hop — in že si tam! Veš, ti prijateljček, kakšna je danes tehnika? Kozmična.

Nisem poznal besede — »kozmična«. Toda nisem hotel vprašati Saše. Da ne bi vedel, česa vsega ne znam. Toda on — dijak: ve. Jese ni bom šel tudi jaz v šolo. Samo, da mine ta spomlad in poletje.

A o Mesecu bom vprašal očka. On ve več kot Saša. Ker tudi Saša, čeprav je dijak, ne bere časopisov.

Očka mi je vse povedal o Mesecu.

Raketa leti do Meseca dvakrat po štirindvajset ur,

ne pa: »hop, hop — in že je tam.« To ne gre kar tako. Oha, ujel sem Sašo. Kaj le bo rekel sedaj? Sram ga bo, ker je govoril o tem, kar ne ve.

Toda Saša se sploh ni vznemiril.

— No, pa kaj? — je dejal — veš morda, kje je Mesec?

— To pač vsak ve — na nebu.

No, in v tem je vsa stvar, da je na nebu.

»Toda, kaj se izmotava? Jaz njemu o Mesecu, a on meni o nebu.«

Ali Saša nadaljuje svojo misel.

— Mesec je na nebu. To je zelo daleč. Z vlakom bi bilo treba potovati milijon dni. A z raketo — vsega le dva dni. Torej drži: le hop, hop — in že si tam!

Nič mu nisem odgovoril. Zakaj imel je prav.

Moj najvišji vzpon

Pri spoznavanju družbe smo se učili o lepoti gora. Mnogo lepega nam je o njih pripovedovala tovarišica učiteljica, saj jih tudi sama rada obiskuje.

Lanske počitnice sem se povzpел na Grintovec. Pred tem velikim dogodkom nisem ponoči prav nič spal.

Bilo je lepo in sončno. Odpravili smo se zgodaj. Prvi del poti je bil lahek. Ko smo prišli pod vznožje skalnatega velikana, smo obstali. Se nikoli nisem bil na tako strmi in visoki gori. Stehe so prepadne in navpične. Čeprav je bilo poletje, je bilo videti še mnogo snega. Na vrhu sem si oddahnil. Pojedli smo malico in se napili hladne pijače. Bil je čudovit razgled v dolino in na ostale vrhove, ki so se bleščali v soncu. Ne bom pozabil tistega razgleda.

Upam, da se bom letos povzpел na Triglav. Postal bom planinec in občudoval bom lepote gora.

Bojan Mehle,
4. razr. osn. šole

mlada rast

Do Meseca se pride zelo hitro — je rekel Saša — Hop, hop ... in že si tam!

— Tako hitro! — nisem verjel.

— Toda kaj pa si mislil? — reče Saša.

Najlepše je doma

Naša hiša stoji ob prometni cesti, po kateri vozijo dan za dnem domači in tuji avtomobili. Brnenje vozil me pogosto spravi iz ravnotežja, da smuknem za hišo in izza vogala zavidam ljudem srečno vožnjo v daljne kraje.

Pred dnevi pa se je pred našo hišo ustavil čudovit avto. Kdo neki je prišel?

Eleganten moški z metuljčkom je stopil na hišni prag in pozdravil v čisti slovenščini.

»Kaj me ne poznate več? Domačin sem, nisem tujec. Pred petintridesetimi leti sem zapustil vas. V Braziliji sem kot krt zakopan v črne podzemeljske rove. Bogat sem, ničesar mi ne manjka, le v srcu ne najdem miru. Prišel sem, da vas pozdravim — svoje znance in svoj dom, kjer sem preživel mladost.«

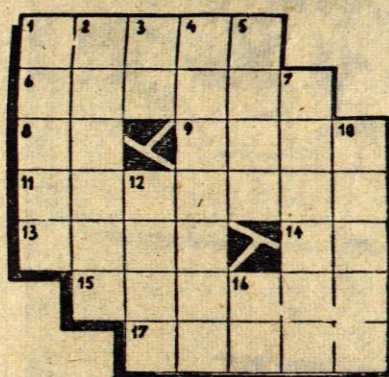
Strmeli smo in poslušali in se čudili njegovemu pripovedovanju. S kakšno ljubeznijo je govoril o svojem rojstnem kraju, od koder ga je bila želja po bogastvu in sreči pognala v svet!

Edi Vreček, 6. razred

Učenci osemletne šole na Trati pri Škofji Lo ki so ob zaključku šolskega leta priredili v prostorih nove šole razstavo risarskih in drugih izdelkov. Starši in otroci so si z zanimanjem ogledali razstavljene predmete

Križanka št. 24

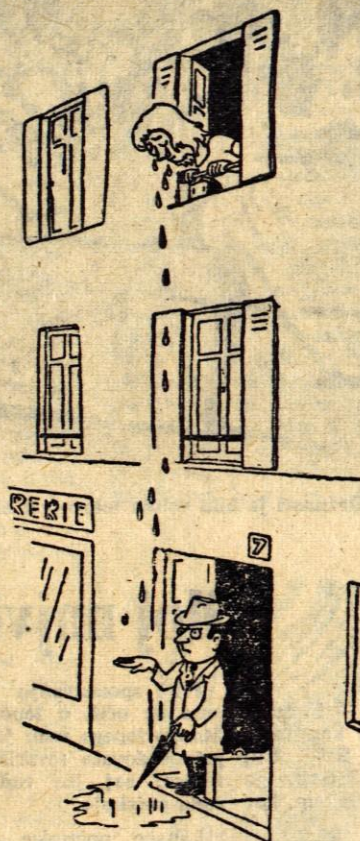
Križanka je magična, zato velja prva številka za opis vodoravno, druga pa za navpično.

1., 1. dekor, 6., 2. švicarska upravna enota, 8., 3. kemijski simbol za radon, 9., 12. država v prednji Aziji, 11., 4. prebivavci evropske prestolice, 13., 5. reka na Gorenjskem, 14., 6. kazalni zaimek, 15., 7. mesto v južni Franciji, 17., 10. prodajalna hišica za časopise.

Rešitev križanke št. 23

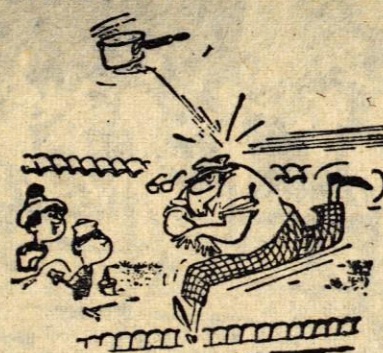
Vodoravno: 1. kravata, 8. revizor, 9. ik, 10. nika, 11. mol, 12. star, 14. al, 16. romanca, 18. praznik.

Kratkovidnost

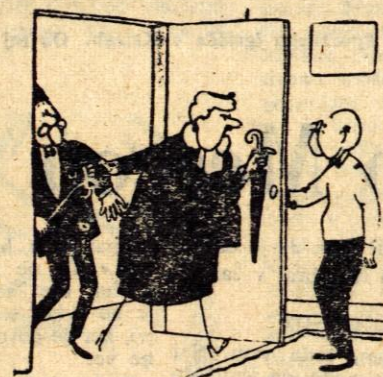
— Dežuje!

Grešni kozel

— Očka je zopet napravil neko neumnost!

Lepota

— Ti, ki si se prvi poročil z menoj, povej mu, kako sem bila lepa!

HOROSKOP

Velja od 29. junija do 6. julija

OVEN (21. 3.—20. 4.) — Zaradi nerodnosti ti bo neke padla cena, kar bo le prehodnega značaja. Previdnost, da te ne obsodijo zaradi pomanjkanja okusa. Ne pretiravaj s sončenjem.

BIK (21. 4.—20. 5.) — Zaradi nerazsodnosti v srčnih zadevah se še praskaš za ušesom. Potrebna je sprememba okolice in vrne se izgubljeni mir. Prevelika zaupljivost se utegne maščevati. Denarna stiska se poleže. Kopanje.

DVOJKA (21. 5.—20. 6.) — Nepričakovano se znebiš bremena na duši, ki te že dlje časa teži. Neka rotacija te osebno prizadene. Sonce in voda te potroči.

RAK (21. 6.—22. 7.) — Brez razloga se izmikaš dokaj pomembnemu razgovoru. Zaradi čudnih izjav in obnašanja te malce vlačijo po zobeh. Popustljivost je včasih dobrodošla.

LEV (23. 7.—22. 8.) — Kritični položaj se bo izboljšal tudi na srčnem področju. Mlajši osebi drugega spola si strašansko všeč, starejša pa bo ljubosumna. Ne zganjaj trmoglavosti, zakaj le-ta se sama po sebi maščuje. Voda te osveži.

DEVICA (23. 8.—22. 9.) — Znajdeš se v zagonetni situaciji glede srčnih zadev. Vloga kameleona se ti sčasoma kaj neprijetno maščuje. Premisli in naglo ukrepaj, zakaj čakalna doba in negotovost ti bo očitana in posledice pripiši sebi. Oseba, o kateri dvomiš ti je naklonjena.

TEHTNICA (23. 9.—22. 10.) — Kesanje zaradi nepremišljenosti na čustvenem področju. Glede dohodkov malce precenjuješ svoje sposobnosti. Smotno izkoristi prosti čas. Nekdo pričakuje tvojega opravičila.

SKORPIJON (23. 10.—22. 11.) — Planirani dopust bo prijeten in usoden — nežno srečanje. Stari grehi bodo pozabljeni. Napovedanemu obisku se izogneš.

STRELEC (23. 11.—22. 12.) — Kljub vsem poskusom ti ne uspe integrirati dopusta s honorarnim delom. Prehodni nesporazum v družini. Popustljivost bo tokrat na mestu.

KOZOROG (23. 12.—20. 1.) — Zadnji čas je, da se odločiš glede dopusta, da ne izvisiš. Koraki drage osebe te vznemirjajo, vendar zvestoba ostane. Pismo.

VODNAR (21. 1.—19. 2.) — Tvoj molk bo neke povzročil zaskrbljenost. Pričakovane novice prinesejo zadovoljstvo. Zaradi agilnosti dobiš nove obveznosti. Ne skopari, kjer ni treba.

RIBI (20. 2.—20. 3.) — V krogu prijateljev se postaviš in te občudujejo. Nekdo izblebete kar si mu zaupal, vendar se izmažeš. Zaostali honorar te v pravem času odreši zadrege.

V sredini križajočih se pogledov z vseh strani in v zelenilu mestnega trga sta se srečali sošolki. Ena poročena, upebana, ima dva otroke in sto obveznosti; druga — samska, ima dovolj časa za odpočitek in za vzdihljaje, z drugimi besedami, tako pelje življenje. Poročena je uvidelna, narejeno razigrana, trudi se, da bi oživila dijaško atmosfero davno minulih dni. Neporočena ni niti budobna niti veliko-dušna, skrbno pa spremlja stanje sreče svoje generacije; natančno ve,

Poročena se smeblja. Lahko bi srečala na trgu tudi Kosaro in ženske, ki menjavajo moške, so ali brez vseh čustev ali pa jih imajo preveč.

— Ali poznaš tistega Selimira, ki me je obletaval, tistega visokega?

Poročena se ne spominja nobenega Selimira, še manj, da je bil velik, najmanj pa, da je obletaval sošolko.

— Spoznala sva se v vlakcu in nato me je zmeraj čakal pred šolo.

— In ustnice?

— Ustnice take kot pri vseh drugih.

— Ali je bil še pegast?

— Ne. Niti ni pegast, pa tudi opaziš ne tega, kadar je moški dozor in stopa iz avtomobila. Govori odsekano, kratko, ne gobežda. Nato skoči iz voza živahna ženska, njegova žena, lepa kot igračka, seveda mnogo lepša kakor jaz, čeprav je lazil za menoj... tedaj ni niti slutil, koga bi utegnil srečati in voziti z avtomobilom, saj tudi o tem ni sanjal, da bi imel kdaj avtomobil. Jaz pa sem se mu upirala in nisem vedela, da delam tako rekoč njej v prid. Tako je to v življenju. Stopila je iz avtomobila, on pa ji je pomagal, vzel je košaro — in jo spremljal na trg. Kako je bil bister in lep!

— Eh, lep? To se ti je samo zdelo.

— Za moškega — lep. Saj imam oči in vidim in preiščlujem, v svojo škodo...

— Kaj preiščljuješ?

— Tole preiščlujem: Ti se, Milka, vrtiš po trgu s težko košaro, tista pa, ki je zasedla tvoje mesto, ima osebnega adjutanta, ima avtomobil... Kaj hočeš, ko sem bila pa neizkušena in sem iskala pege na soncu!

— Ne, človeka res ne smeš presojati po prvem videzu — jo tolaži poročena. — Morda pa prenaša ta ženska kakšne njegove napake, ki jih drugi ne poznajo.

— Mogoče, nihče ni brez napak, toda njegove so dobro tapecirane — kot njegov avtomobil.

MILE STANKOVIC

Pozno spoznanje

katera se je poročila in kako, katera je ločena in katera ne živi tako, kot je prav.

Veš, tista iz tretje klopi (po petnajstih letih so imena zatonila v pozabo), tista, ki je vedno vodila s seboj psa in ni nikoli znala matematike. Poročila se je s starcem, računala je in se poročila. Sem pa že raje sama, kot da bi se poročila s starino. Starcev ne morem trpeti.

Poročena odobrava: »Kdo bi si želel starca?«

Kosara pa naskakuje. Zdaj je na dnevnem redu že tretji moški, pravi routar, ti rečem, toda pazi nanj kot na punčico v očesu, da ne bi pobegnil njenim čarom. Od mene je prepisovala matematične naloge.

Prihajal je tudi pred hišo, imel je resne namene, jaz pa sem se mu smejala... Po pravici ti povem, da mi je bil prav zopr. Veš: z debelimi ustnicami, pegast... pegastih nisem nikdar mogla trpeti, zdelo se mi je, da so neumiti. In kadar govori, gobežda: Pa sem si mislila: »Ali naj vse življenje poslušam gobeždanje tega pegavca?«

— Seveda, prav imaš — se strinja poročena — najpomembnejši so prvi vtisi.

— O, niso ne! Bož že videla! Srečala sem ga pred nekaj dnevi, prav blizu trga. Jaz med prodajnimi stojnicami v gneči, on pa je ravno izstopal iz avtomobila, razumeš — iz avtomobila v krasni obleki, velik, razvit, dostojanstven...